HAKİKAT

GÜNLÜK AKŞAM GAZETESİ

İDARE YERİ: İSTANBUL TÜRKOCAĞI CADDESİ. TELEFON: 24154
TELGRAF ADRESİ: «HAKİKAT» İSTANBUL - POSTA KUTUSU: 610

YIL: 1 — SAYI: 27 | CUMA 16 AĞUSTOS 1940 | Fiatı 3 kuruş

Üsküdar vapur ücreti yakında ucuzlatılacak

Dün Üsküdar Halkevinde İstanbul meb'usları halkla temas ettikleri sırada, Üsküdarlıların geçen seneki dileklerinden yerine getirilenleri sayarlarken, Üsküdar vapur biletlerinin pek yakında ucuzlatılacağını da söylemişlerdir.

Temyiz azalıklarına tayin edilenler

Ankara 16 (Hususi) — Münhal Temyiz azalıklarına Adliye müfettişlerinden Rahmi, Bedri, İstanbul Ağırceza reisi Refik, Ticaret reisi Faiz ve Münir, İzmir Ağırceza reisi Süreyya ve Bursa hâkimi Galibin tayinleri Yüksek Tasdika iktiran etmiştir.

İTALYANLARIN SON HADİSELER MÜNASEBETİLE YUNANLILARA EVVELCE BİR KERE DAHA İŞGAL ETTİKLERİNİ TEHDİD MAKAMINDA HATIRLATTOKLARI KORFU ADASI

Yunanistan Ve İtalya

Yunanistanın tehlikenin büyüklüğü karşısında korkmayarak, yılmayarak ayakta duracağını ve herhangi bir taarruz halinde ecdadlarının binbir hatırası uyuyan topraklarını en büyük kahramanlıkla müdafaa edeceklerini ümid ediyoruz.

Eski Arnavud komitacılarından Davud Hocanın katli münasebetile İtalyan ajans ve gazetelerinin dostumuz ve müttefikimiz Yunanistana karşı almış oldukları vaziyet gayet ehemmiyetlidir. Tafsilâtını gazetelerde okuduğumuz bu mesele haddizatında basit bir cinayet ve belki de el'an Arnavudlukta cari olan bir kan davasından başka bir şey değilse de meselenin siyasi şümulü nazarı dikkati hakkile celbedecek mahiyettedir. İngiltereye karşı Alman hava taarruzlarının sıklaştığı bir anda, Afrika muharebelerinde şimdiye kadar ciddî bir netice elde edemiyen ve Akdenizde hiç bir harekete cesaret gösteremiyen İtalyanların Balkanlarda faaliyete geçmesi ötedenberi ihtimalden uzak tutulmuyordu. Çünkü bir taraftan Yugoslavya Sovyetlerin himayesine mazhar olduğu ve Bulgaristan hem Sovyetler, hem de Almanyada hususî bir teveccüh elde etmiş olduğu halde, Yunanistanın bu himaye ve teveccühlerden mahrum bırakılması şüphesiz çok manidardı. Eğer İtalya Yunanistana karşı taleblerini sıklaştırır ve tazyika devam ederse bu memleket, hayat sahası olmak üzere, İtalyaya peşkeş çekilmiş demektir. Bulgaristanda yeni sınıfların silâh altına alınmasile İtalyanların bu hareketi arasında bir münasebet de tasavvur edilebilir.

İtalya, tahayyül ettiği büyük imparatorluğunun temellerini sağlam atmak için, Makedonya yolile şarka gitmek mecburiyetindedir. Vaktile Roma İmparatorluğu da bu yolu ihtiyar eylemişti. İşte Arnavudluğun işgalini biz böyle bir hareketin başlangıcı saymıştık. Fikir ve kanaatlerimizde aldanmadığımızı şimdi hâdiseler teyid etmektedir.

Bu satırların yazıldığı dakikada İtalyanların yeni bir hareketi yoktu. Fakat 1923 te gene böyle bir mesele dolayısile Korfu işgalinin hatırlattırılması iyi manaya delâlet etmez.

Bizim kanaatimizce, İtalya tıpkı büyük müttefiki Almanya gibi uzak yerlerde müstemleke edinmek istemez. Müstemleke teraneleri hareket yollarını başkalarının nazarından gizlemek içindir. Çünkü uzak yerlerde müstemleke edinmek hem çok masraflı ve hem de tehlikelidir. Kaldı ki İngiltere, bu gün dünyanın en zengin, Felemenk, Belçika ve Fransız müstemlekelerine mihverci ayağı bastırmamak için bütün kudret ve haşmetile henüz ayakta durmaktadır. Farzımuhal olarak İngiltere davayı kaybetse bile, Japonya şarktaki Avrupa müstemlekelerine yeni Avrupalı ayağı sokmıyacağını Hariciye Nazırının dilile açıkça ve resmen beyan etmiştir.

İtalyanın Afrika şimal sahillerindeki Fransız müstemlekelerinden Tunustan maadasına göz atacağını zannetmiyoruz. İtalya, yarın kendisi için de müthiş bir tehdid heyulâsı olan Almanya karşısında lâtin hemşireyi lüzumundan fazla yaralamak istemez. Diğer müstemlekelere gelince, İtalya buralara ne fazla muhacir gönderebilir, ve ne de o topraklardan yapacağı fedakârlık nisbetinde bir istifade temin edebilir.

N. A. KÜÇÜKA

[Arkası sahife 2 sütun 4 te]

MEÇHUL BİR TAHTELBAHİR TARAFINDAN BATIRILAN YUNANLILARIN HELLA MUAVİN KRUVAZÖRÜ

Yunanın HELLE kruvazörü torpillendi!

2115 tonluk Yunan kruvazörü atılan torpillerle battı, 31 kişi de kayboldu

Atina 15 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre Helle ismindeki 2115 tonluk Yunan kruvazörü bu sabah saat 8,30 da meçhul bir denizaltı tarafından batırılmıştır. Kruvazör batırıldığı zaman Ege denizindeki Tinos adasında rıhtıma bir kilometre mesafede demirli idi. Kruvazör Meryem bayramı münasebetile donatılmıştı. Denizaltı dalmış bulunuyordu. 31 kişi kayıb - dır.

●●

Atina 15 (A.A.) — Bu sabah bir denizaltı tarafından torpillenen «Helle» kruvazörüne üç torpil atılmıştır. Torpillerden biri kazanlar hizasına isabet etmiştir. Diğer iki torpil hedefe isabet etmemiştir, fakat plâja giderek patlamıştır.

«Helle» mürettebatından bir kişi ölmüş, 29 kişi yaralanmıştır. Plâjda sadme neticesinde ölen bir kadın 31 inci kurban olmuştur.

Bir sahil gemisi, yanmakta olan Helle'i çekmeğe teşebbüs etmişse de halatlar kopmuş ve biraz sonra da Helle batmıştır.

İtalya, Yunanistandan İngiliz garantisinden vaz geçmesini istedi mi?

Atina 15 (A.A.) — Röyter: İtalyanın Yunanistana müracaat ederek İngiliz garantisinden vazgeçmesini istediğine dair olan haberler hakkında burada hiç bir malûmat mevcud değildir.

Meşhur kahraman Davud Hocanın Adliyedeki dosyası!

Atina 15 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

İki ay evvel Arnavudluk topraklarında iki Arnavud tarafından katledilen Davud Hocanın adliyedeki dosyasından aşağıdaki malûmat çıkarılmıştır:

1 — Preveze cinayet mahkemesinin 36 numaralı ve 9 teşrinievvel 1919 tarihli kararile Davud Hoca ve suç ortakları hıristiyan Vasil Gotzia, müslüman Malyo Osman ve hıristiyan Take Nilomani, müslüman Vehib Tsimo ile gene müslüman Zakir Rehap'ı taammüden katlettiklerinden dolayı gıyaben müebbed küreğe mahkûm olmuşlardır.

2 — Yanya cinayet mahkemesinin 14 numaralı ve 14 teşrinisani 1919 tarihli kararile hoca bir suç ortağile birlikte müslüman Zakir Seko'yu ve gene müslüman Reşid Habib Beyi taammüden öldürdüklerinden dolayı 20 sene küreğe mahkûm edilmiştir.

3 — Preveze mahkemesinin 30 numaralı ve 10 haziran 1921 tarihli kararile hoca ve suç ortakları olan hıristiyan Take Nikomani ile gene hıristiyan Konstantin ve müslüman Malyo Busi, müslüman Ahmed Haşim, müslüman Balup Mehmed, müslüman Hüseyin Yakub ve hıristiyan Vasil Çuval'e karşı şakavet hareketinde bulunduklarından ve yasak silâhlar taşıdıklarından dolayı gıyaben 17 seneye mahkûm edilmişlerdir.

4. — Preveze cinayet mahkemesinin 14 kânunuevvel 1921 tarihli kararile Hoca, şantaj yaptığından dolayı dört sene hapse mahkûm olmuştur.

5. — Yanya mahkemesinin 14 numaralı ve 1923 tarihli kararile Hoca, suç ortakları hıristiyan Platsika ve hıristiyan Take Zoga ile birlikte katil teşebbüsünden dolayı gıyaben 18 seneye mahkûm olmuşlardır. Bir müddet sonra tutulan şaki Zoga idam edilmiştir.

6. — Yanya mahkemesinin 9 numaralı ve 6 mayıs 1925 tarihli kararile Hoca suç ortağı Hiristo ile birlikte şantaj, adam kaldırma ve yasak silâh taşıma maddelerinden gıyaben mahkûm olmuştur.

Sovyetlere nazaran Akdeniz hâkimiyeti

«İtalyanlar Babülmendebi alsalar bile Akdenizde bir kontrol tesis edemezler!»

Londra 16 (A.A.) — Moskova radyosu, İzvestia gazetesinin Akdeniz vaziyeti hakkında yazdığı bir makaleyi neşretmiştir. «Akdeniz vaziyeti» adı altında neşredilen makalede, Akdeniz mücadelesinin bu harbde ehemmiyetli bir rol oynadığı tebarüz ettirilmektedir. Makalede «İtalyanların, İngiliz Somalisini ve Babülmendeb limanını ellerine geçirseler bile, Akdenizde bir kontrol tesisine muvaffak olamıyacakları şüphesizdir.» denilmektedir.

Sovyet gazetesi, aynı zamanda İtalyanların Libyadan Mısıra doğru yapacakları bir hücumda muvaffak olacaklarını da şüpheli görmektedir.

«İzvestia» makalesini şu suretle bitirmektedir:

«Alacağı netice ile müstemlekelerin ve Akdenizin kaderini tayin edecek olan bu harb bir yığın meçhul amiller vasıflandırmaktadır.»

Bulgar Başvekili Moskova ve Ankara elçilerile görüştü

Sofya 15 (A.A.) — Stefani Ajansından: Başvekil Filoff, Bulgaristanın Moskova ve Ankara elçilerini kabul etmiştir.

SON HABER

Almanların 1000 tayyare ile hücumları

Bunlardan 144 ü düşürüldü!

Londra 16 (A.A.) — Dün, İngiltere sahillerine yapılan hücumlar esnasında 144 Alman tayyaresi düşürülmüştür. 27 İngiliz tayyaresi zıyaa uğramıştır. Bunların pilotlarından 8 i kurtulmuştur.

Elde edilen netice Alman zayiatile asla mütenasib değildir.

144 tayyarenin 128 i İngiliz hava kuvvetleri tarafından düşürülmüştür.

Hücuma iştirak eden Alman bombardıman ve avcı tayyarelerinin sayısının 1000 e baliğ olduğu bildirilmektedir. Bu, İngiltereye şimdiye kadar yapılan hava hücumlarının en büyüğüdür.

Alman hücumunun hedeflerinden biri, Londra civarındaki Croydon tayyare meydanı olmuştur. Burada yalnız bir kaç hasar yapılabilmiştir. Şimdilik daha fazla tafsilât mevcud değildir. Manchester'de bazı fabrika binaları hasara uğramış, bir kaç ev tahrib edilmiştir. Ölen yoktur. Portland üzerine bir hücum yapılmış, bu hücumda hiç bir netice elde edilememiştir.

Hücumların çoğunda Alman tayyareleri İngiliz sahillerine ulaşır ulaşmaz İngiliz hava kuvvetleri tarafından tardedilmişlerdir.

Düşürülen Alman bombardıman ve avcı tayyarelerinin yekûnu gene her dakikada bir tayyare isabet ettiğini göstermektedir. Esir edilen bir Alman pilotu ağzından şu sözü kaçırmıştır:

«— İngiliz avcı tayyarecileri fevkalâde pilotlardır.»

İngiliz halkının, hücum esnasında gösterdiği metanet misal teşkil edecek mahiyettedir. Bir kısım halk sığınaklara çekilmişler, bir kısmı da hava harbini seyretmeğe koşmuşlardır. Paraşütle yere inen Alman tayyarecilerinin hepsi derhal esir edilmişlerdir.

Bu sabahki İngiliz tebliği

Londra 16 (A.A.) — İngiltere Hava Nezaretinin bu sabahki tebliği: İngiliz hava kuvvetleri, dün gece, Alman işgali altındaki Blaye, Pouillac, Ambes ve daha bazı Fransız şehirlerindeki petrol depo ve tasfiyehanelerini bombardıman etmişler ve yangınlar çıkartmışlardır.

İngiliz hava kuvvetleri, ayrıca, Fransanın şimalindeki bazı tayyare meydanlarına hücum etmişlerdir. Dört İngiliz tayyaresi kayıbdır. Cologne'daki elektrik fabrikası da bombalanmıştır.

Yeni metod: Almanlar İngiltereye boş paraşüt atıyorlar!

Londra 16 (A.A.) — Almanlar İngiliz halkının kuvvei maneviyesini kırmak için yeni bir metod kullanmağa başlamışlardır: Bu yeni metod bazı İngiliz mıntakalarına, büyük miktarda, paraşütistsiz paraşütler atmaktan ibarettir. Bu teşebbüs hiçbir netice vermemiştir.

Bu münasebetle bir İngiliz gazetesi diyor ki:

Almanlar paraşütçüsüz paraşüt atacaklarına paraşütsüz kıt'a'lar atsalar daha iyi ederler. Almanların İngiliz başkumandanlığını hataya sevketmek için içinde askerî raporlar olan meşin cüzdanlar attıkları da müşahede edilmiştir. Almanların gayesi aşikârdır: Panik çıkarmak!

Bu harb uzun sürecektir!

Londra 16 (A.A.) — İtalyan «Koriyere Dellasera» gazetesi yazdığı bir makalede bu harbin uzun süreceğini kabul etmektedir.

Ticaret Vekili yarın geliyor

Nazmi Topçoğlu fuarî açmağa İzmire gidiyor

Ankara 16 (Hususi) — Fuar ayın 20 sinde Ticaret Vekilimizin bir nutkile açılacaktır. Nazmi Topçoğlu bu akşam Ankaradan İstanbula hareket edecek, oradan da İzmire gidecektir.

Haber aldığımıza göre Yunan İaşe ve İktısad nazırları da hükûmetimizin misafiri olarak İzmir fuarını gezmek üzere memleketimize geleceklerdir.

İzmir Fuarı

Reisicumhur ilk fırsatta İzmiri ziyaret vadinde bulundular

Ankara 16 (Hususi) — Şehrimizde bulunan İzmir Belediye Reisi Behçet Uz dün öğleden sonra Millî Şef İsmet İnönü tarafından kabul edilmiştir.

Behçet Uz, Fuar ve İzmir şehri hakkında Reisicumhura izahatte bulunarak İzmirlilerin sonsuz sevgi ve bağlılıklarını arzetmiştir.

Cumhur Reisimiz verilen izahat üzerine memnuniyetlerini izhar ve İzmirlilere selâm ve muhabbetlerini iblâğa Belediye Reisini memur etmişler, ve ilk fırsatta İzmiri ziyaret edeceklerini vaid buyurmuşlardır.

Behçet Uz dün Başvekil ve Ticaret Vekilile de görüştükten sonra İzmire dönmüştür.

Reisicumhurun, İstanbulu teşrifleri muhtemeldir

Ankara 16 (Hususi) — Millî Şef İnönünün bugünlerde İstanbulu teşrif edecekleri söylenmektedir.

●●●

Reisicumhur dün von Papen'i kabul ettiler

Ankara 15 (A.A.) — Reisicumhur İsmet İnönü bugün saat 16 da Çankaya köşkünde Almanya Büyük Elçisi von Papen'i kabul buyurmuşlardır. Mülâkat bir saatten fazla sürmüştür. Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu mülâkat esnasında hazır bulunmuştur.

Başvekil Refik Saydam bu sabah geldi

BAŞVEKİL Dr. REFİKSAYDAMIN BU SABAH İSTASYONDA ALDIĞIMIZ RESİMLERİ

Başvekil Doktor Refik Saydam bu sabah 8,50 de Ankara ekspresile şehrimize gelmiş, istasyonda İktısad Vekili Hüsnü Çakır, Vali ve Belediye Reisi Doktor Lütfi Kırdar, Emniyet müdürü, şehrimizdeki meb'uslar ve daire müdürleri tarafından karşılanmıştır. Başvekil beraberinde Vali olduğu halde Haydarpaşa rıhtımından Acar motörüne binerek Tophane rıhtımına çıkmış, oradan otomobille Yeniköye gitmiş, Yeniköyde bir gezinti yaptıktan sonra Büyükdere yolundan Parkotele gitmiştir.

Moskova elçimiz geldi

«Sovyetlerle münasebetlerimizde değişiklik yoktur, 15 gün sonra Moskovaya döneceğim»

Moskova Büyük Elçimiz Ali Haydar Aktay dün akşam saat on sekizde Sovyet bandıralı Svenetya vapurile ve Odesa yolile, beraberinde Moskova sefareti başkâtibi Muammer Hamdi Dambel olduğu halde şehrimize gelmiştir. Sefiri rıhtımda ailesi erkânı, İstanbul Emniyet müdürü ve Türk ve ecnebi matbuat erkânı karşılamışlardır. Sefir, rıhtımda hazır bulunan motöre binerek Haydarpaşaya geçmiş, ekspresle ve beraberinde ailesi erkânile sefaret başkâtibi olduğu halde Ankaraya hareket etmiştir.

Ali Haydar Aktay, rıhtımda kendisini karşılayan bir muharririmizin sorduğu muhtelif suallere cevaben şunları söylemiştir:

«— Memlekete on beş gün mezuniyetle gelmiş bulunuyorum. Bu akşam Ankaraya hareket ediyorum. Sovyetlerle münasebetlerimizde hiçbir değişiklik yoktur.

Sovyetlerin Ankara büyük elçisi Trentief'in Moskovada bulunmasile benim buraya gelmekliğim arasında hiçbir alâka yoktur. Ecnebi kaynaklardan sızan bu yoldaki bir haberin Sofya radyosunda neşredildiğini duydum. Bu havadis kat'iyyen asılsızdır. Ben mezunen geldiğim gibi, Sovyet elçisi de mezunen Moskovada bulunmaktadır.»

Sovyetlerle aramızda mevcud ticaret anlaşması ve mukaveleler devam etmektedir. On beş günlük mezuniyetimi burada geçirdikten sonra tekrar Moskovaya döneceğim.»

DÜN MOSKOVADAN GELEN BÜYÜKELÇİMİZ ALİ HAYDAR AKTAY

ŞEHİR

Meb'usların halkla dünkü temasları

Dün Üsküdar ve Kadıköylülerin derdlerini, dileklerini dinleyen meb'uslar bu gün Yalovaya hareket ettiler

İstanbul meb'usları dün Üsküdar ve Kadıköy halkile temaslarda bulunmuşlardır. Üsküdarlılar tarafından geçen sene olduğu gibi bu yıl da ekmek meselesinin halli ileri sürülmüş ve Üsküdar kaymakamı ise ekmekçiler şirketinin kalkması lâzım geldiği mütaleasında bulunmuştur. Bundan sonra bazı Üsküdarlılar iskele meydanındaki âsari atikadan çeşmeye Elmalı suyu verilmesi temennisini izhar etmişlerdir Üsküdar balıkçıları da balık avlamak için satın aldıkları malzemenin yüzde yüz arttığını söylemişler ve bunun için tedbir alınması temennisinde bulunmuşlardır.

Meb'uslar Üsküdardan sonra Kadıköye geçmişlerdir. Buradaki temenniler arasında Kızıltopraktaki kız orta okulunun Modaya nakledilmesi meselesi vardır. Burada Damacanası 60 kuruşa satılan Evkaf sularının ucuzlatılması, 500 bin lira sarfile yapılan ve hiç bir işe yaramıyan Hal binasının bir tütün deposu haline ifrağı, gazhane kömürleri fiatlarının artmasına mâni olunması, mekteblerde tedrisata saat 8 den sonra başlanılması ve Kadıköy - Mühürdar yolunun yapılması istenilmiştir. Meb'uslar bugün Yalovaya gideceklerdir.

POLİSTE

Heybelide bir motör bir yelkenliyi batırdı

Dün gece saat bir buçukta Heybeliada önünde bir deniz kazası olmuş, bir motör, bir yelkenliyi batırmıştır. Hâdise şöyle olmuştur:

Ceylânıbahrî adındaki yelkenli 3000 kilo kömürle Büyükadaya gelmiş, kömürün bir kısmını Büyükadaya boşalttıktan sonra, sabahleyin Fındıklıya gitmek üzere, akşamdan, Heybeliadada mendireğin dışında demirlemiştir. Geceyarısından sonra oradan geçen Cefakâr isimli motör karanlıkta yelkenliyi görmemiş ve bindirmiştir. Yelkenlide bir rahne açılmış, su almağa başlamış, mendireğin içerisine çekilmiş, fakat orada batmıştır. Kazada nüfusça zayiat olmamıştır. Cefakâr motörü, kazadan sonra kaçmıştır. Adalar hâkimi Niyazi kaza mahallinde tespiti delâil etmiştir.

Kaçan motör aranmaktadır.

ARAB HAYRİ TEVKİF EDİLDİ — Sirdli arab Hayri Tahtakalede Mehmedin parasını çalmış, yakalanmış, Adliyeye verilmiş, Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde sorgusu yapıldıktan sonra tevkif edilmiştir.

Yankesici Osman 9 aya mahkûm oldu

Sabıkalı yenkesicilerden Osman Güney, Tahtakalede Ahmed ve İki İbrahimin on dakika zarfında ceblerinden muhtelif şekillerde paralarını çarpmış, kaçarken yakalanmıştı. Osmanın muhakemesi dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde neticelendirilmiş, suçu sabit görüldüğünden dokuz ay on gün hapse mahkûm edilmiştir.

Floryada bir cesed daha bulundu

Dün Floryada gene bir cesed bulunmuş, hâdiseden Müddeiumumilik haberdar edilmiş, Müddeiumumi muavinlerinden Turgud tahkikata vazıyed etmiştir. Adliye doktoru Enver Karan cesedi muayene etmiş, ölüm sebebinin kat'î olarak tayini için Morga kaldırılmasına lüzum göstermiştir. Diğer taraftan, cesedin kime aid olduğu da araştırılmaktadır.

ACABA NEDEN ÖLDÜ? — Sarıyerde oturan Fatma adında bir kadın evinde bir baygınlık geçirmiş, Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, dün hastanede ölmüştür. Adliye doktoru ölümü şüpheli gördüğünden cesedi Morga kaldırtmıştır.

KISA HABERLER

İKTISAD

★ **BUĞDAY** — Piyasadaki yumuşak buğdaylara cinslerine göre onar para zam yapılmıştır.

★ **MANİFATURA** — Fiat Murakabe komisyonu dün toplanarak listeleri tetkik etmiştir. Yeniden bazı eşyanın fiatları tespit edilmesi icab ettiğinden kat'î rakamları önümüzdeki toplantıda tamamlanacaktır.

★ **HARİCÎ TİCARET** — Resmî görüşmeler yapılırken Irak ve Basraya hususî teşebbüslerle mal gönderilmeğe başlanmıştır. Dün Suriye yolile 2500 kilo keten bezi sevkedilmiştir. Yugoslavyaya da 2000 kilo balmumu gönderilmiştir.

★ **ZAHİRE BORSASINDA** — Zahire ve Ticaret Borsasının dün senelik umumî heyet toplantısı yapılmış ve idare heyeti seçilmiştir. 8 aslî ve yedek aza intihab edilmiş, reisliğe Nuri Kozikoğlu seçilmiştir.

★ **YAPAĞI, TİFTİK** — Rumenlere bu ayın sonuna kadar 1400 ton yapağı ve tiftik teslim edilecektir.

★ **ALTIN FİATI** — Altın fiatlarında ufak bir yükselme olmuştur. Bu gün öğleye kadar bir altın 21,70 kuruş üzerinden muamele görmüştür.

MAARİF

★ **ÇOCUK KAMPLARI** — Bir müddettenberi açık bulunan çocuk kampları kapanmıştır. Yakında kamp çocukları idman bayramı yapacaklardır.

★ **İMTİHANLAR** — Tıb Fakültesi son sınıf talebesinin imtihanlarına dünden itibaren başlanmıştır.

★ **FAKİR TALEBEYE YARDIM** — Orta okullara devam eden fakir ve gıdasız talebeye yardım yapılmak için bir program hazırlanmıştır.

★ **TALEBE YURDU** — Üniversite için kurulacak talebe yurdunun inşasına önümüzdeki sene içinde başlanacaktır.

★ **RESİM SERGİSİ** — Bursa Kız Öğretmen okulunun resim sergisi dün Eminönü Halkevinde açılmıştır.

★ **KÜTÜBHANELER** — Maarif Vekâleti şehrimizdeki kütübhanelerin eser itibarile zenginleştirilmesi için bir program hazırlamıştır.

★ **HALK KONFERANSLARI** — Halkevlerinde açık yazılmış halk konferansları tertib edilmektedir.

★ **YENİ BİR CEMİYET** — Eski Darüleytam mezunları bir cemiyet teşkil etmek üzere teşebbüslere geçmişlerdir.

VİLÂYET ve BELEDİYE

★ **EMİNÖNÜ MEYDANI** — Meydanın inşaatı henüz ikmal edilmiyen kısımları - nın beton işi bir haftaya kadar tamamlanacaktır.

★ **BELEDİYE CEZALARI** — Caddebostanı kazinosuna belediye nizamatı hilâfına yüksek tarife tatbik ettiğinden 15 lira ceza kesilmiştir.

★ **HALK PLÂJLARI** — Halk plâjlarından para alınmaması için tedbirler alınmaktadır. Yeniden bazı halk plâjları açılacaktır.

★ **TAHTA KÖPRÜ** — Eminönündeki tahta köprü daha bir ay kaldırılmayacaktır.

★ **FENERBAHÇE** — Belediye Fenerbahçeyi satın almıştır. Burası imar edilecektir.

★ **TAKSİM BAHÇESİ** — Taksim bahçesinde elektrikler, kazinonun kapanma saatine kadar söndürülmiyecektir.

★ **MISIRÇARŞISI** — Mısırçarşısının yardımcı hâl şekline konulması için yapılan istimlâklerin büyük bir kısmı bitmiştir. Tatbikat plânları hazırlanmaktadır.

MÜTEFERRİK

★ **GÜMRÜK MÜSTEŞARI** — Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Müsteşarı Mahmud Nedim bir hafta daha şehrimizde kalacaktır.

Eski bir meb'us dün Bristol otelinde kalb sektesinden öldü

Bristol otelinde oturan Osmanlı hükûmeti meb'uslarından ve halen Ankara Barosunda kayıdlı avukat Şükrü Nâsi dün sabah otelde müekkilesi olan bir kadınla konuşurken üzerine bir fenalık gelmiş, düşüp ölmüştür. Cesedi adliye doktoru Enver Karan muayene etmiş, Morga kaldırılmasına lüzum göstermiştir.

Belediye Florya plâjına koyduğu haczi kaldırıyor

Bir taraftan 1046 lira alacağını tahsile kalkan Belediyenin diğer taraftan 1056 lira borclu olduğu anlaşıldı

[Bundan bir kaç gün evvel mütteahhidinin Belediyeye olan borcundan dolayı Florya plâjının hasılatına haciz konduğunu yazmıştık. Bu münasebetle dün müteahhidin vekilinden aldığımız bir mektub hâdisenin halledildiğini ve haczin kaldırılmak üzere bulunduğunu bildirmekte - dir. Tafsilâtı dikkate değer olan vak'anın bir de müteahhidin vekili tarafından ifade edilen hikâyesini naklediyoruz:]

«14/8/1940 tarihli gazetenizin birinci sahifesinde (Florya plâjları hasılatının haczi) hakkındaki yazının berveçhizir tashih ve tavzihini rica ederim.

Müvekkilim Mehmed Uyguncanın Belediyeye olan borcu 10,064 lira değil 1046 liradır ve 937 senesi Florya plâjlarının bedeli icarından mütevelliddir. Halbuki aynı sene Belediyeye izafetle yüksek tabakadan verilen emir üzerine müvekkilim Mehmed Uyguncanın 37 kabinesi hedmedilmiş ve Belediye heyeti fenniyesince 1058 lira zarar takdir edilmiştir.

Bu suretle bir taraftan 1046 lira alacaklı olan İstanbul Belediyesi, diğer taraftan da 1058 lira için de borclu mevkiinde bulunduğu halde bu 1058 lirayı tazmin etmeden 1046 lira alacağını tahsile kalkışması yüzünden iki taraf arasında bir ihtilâf çıkmış ve bu ihtilâf üç senedenberi devam edegelmiştir.

Nihayet bu 1046 lira alacağın tahsili için iki gün evvel plâj hasılatına haciz konması yüzünden şahsan muhterem İstanbul Valisi ve Belediye Hukuk İşleri müdürile vaki temasım üzerine işe vaziyed eden kıymetli ve hakşinas Valimiz ve kıymetli mesai arkadaşı Hukuk İşleri müdürü Hasan Ferid hâdisenin haksızlığı ve müteakabil 1058 lira zararın tazmini lâzım geldiği neticesine vararak Mehmed Uyguncu aleyhindeki icra takibatının derhal durdurulmasını emir buyurmaları üzerine halen icra takibatı durmuş olan bu hâdise bir iki gün kadar da her iki tarafın haklarını ve menfaatlerini muhafaza ve temin edecek şekilde hal ve fasledileceğini arzeder işbu yazımın neşri ricasile saygılarımı sunarım.»

Yarım milyon liraya yapılacak yeni yollar

Bu yolların inşasına bugünlerde ihale edilerek derhal başlanacak

İstanbul Belediyesi 550 bin liralık yeni tahsisatla yapılacak yolları tespit ederek münakasaya koymuştur. İhalesi bugünlerde yapılacaktır. Bu tahsisatla genişletilecek ve tamir edilecek olan yollar şunlardır:

Yedikule Balıklı hastanesi yolu, Tozkoparan Aynalıçeşme yolunun istinad duvarları, Belediye binası ile Osmaniye matbaası arasındaki yollar, Acıbadem Çamlıca yolu, Mete caddesi imtidad yolu, Nişantaşı Emlâk caddesinin inşası, Yeşilköyde Gülistan, Saadetlû ve Kel İbrişim sokakları, Aksarayda Koca Ragıb çeşmesi ve Şair Fitnet sokakları, Taksim Sıraselviler yolu, Bakırköy Kazlıçeşme asfalt yolunun tamiri, Hürriyeti Ebediyeden Kâğıdhaneye giden yeni yol, Çiftehavuzlar caddesinden Selâmiçeşmeye giden yol.

Bu yolların münakasa suretile ihalesi yapıldıktan sonra hemen faaliyete geçilecek, bu suretle, muhtelif semtlerdeki yol ihtiyacı tatmin edilmiş olacaktır.

Kadıköy vapuru bir mavnayı batırdı

Denizyolları idaresinin Kadıköy vapuru dün Sirkeci açığında bir romorkör tarafından çekilmekte olan bir mavnaya çarparak parçalamış ve batırmıştır. Mavnada bulunanlar romorkör tarafından kurtarılmıştır. Hâdise hakkında tahkikat yapılmaktadır.

PİYASA

Dış ticaretimizi alâkadar eden yeni hâdiseler

Son günlerde dış ticaretimizi alâkadar eden hâdiseler şunlardır:

1 — Türkiye - Almanya ticaret anlaşması Resmî Gazetede ilân edildiği halde, tatbiki için ticaret müdürlüklerine, gümrüklere bir emir gelmemiştir. Bunun da sebebi, Alman hükûmetinin henüz ticaret anlaşmasını tasdik etmemesidir. Maamafih bu tasdik keyfiyeti bir formaliteden ibarettir.

2 — Ankarada bulunan bir Rumen ticaret heyeti, Ticaret Vekâleti erkânile temas etmektedir. Rumen heyeti, bu görüşmeleri esnasında, mevcud ticaret anlaşmasının geniş bir mahiyet almasını teklif etmektedirler. Nitekim Rumanya ile aramızdaki ticarî münasebetler o kadar artmaktadır ki, bir iki ay evvelki anlaşmanın hududlarını aşmaktadır. Bu itibarla yeni bir anlaşmaya ihtiyac vardır.

3 — Yugoslavyadan bir ticaret heyeti gelerek İzmir fuarını da ziyaret edecektir. Heyet azası arasında Yugoslavyanın endüstri erbabı da bulunmaktadır.

Neler satıyoruz?

Finlandiyaya tütün ihrac edildiğinden dün bahsetmiştik. İsveçten de tütünleri - mize karşı talebler artmaktadır. Fakat İsveçle Türkiye limanları arasında doğrudan doğruya vapur seferleri kalkmıştır. Finlandiyaya olduğu gibi, İsveçe sevkedilecek tütünler de Almanyadan transit olarak geçecektir.

Dün, barsak üzerine, İsviçreye, Çekoslovakyaya ihracat yapılmıştır. Barsak ihracatı arttığı için, barsak tacirleri arasında birlik yapılmasına karar verilmiştir. Yakında bu birlik teşkil edilecektir.

Balmumu için Macaristandan, Bulgaristandan tekrar talebler başlamıştır. Balmumu fiatları harbden evvelkine nispetle üç misli artmıştır. Yalnız balmumunu, bir kaç ihracat taciri elinde tutmaktadır. İhracatın kontrol ve tanzim edildiği bir devirde, alâkadar dairelerimizin balmumu ihracatı üzerinde durması icab eder.

Tiftik ve Yapağı Birliği, Macaristan ve Rumanyaya yapılacak satışlar için hazırlıklar yapmaktadır.

Yaş meyva tacirleri de, Iraka yaş meyva sevkiyatı için aralarında bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıdaki görüşmelerde, en büyük müşkülâtın vagonsuzluktan ileri geldiği anlaşılmıştır. Iraka sevkedilecek kavun, üzüm gibi meyvalar için, hususî vagonlara ihtiyac vardır. Maamafih Irak şimendiferlerinin nakliye tarifelerinde tenzilât yapılmadıkça, Iraka yaş meyva sevkiyatı da imkânsız olabilir. Bu hususta Türkiye - Irak şimendifer idareleri arasında yakında bir tarife anlaşması da yapılacaktır.

H. A.

DANALARIN İHRACINA MÜSAADE EDİLİYOR — Ankara 15 (A.A.) — Gümrük tarifesinin 5 ve 6 numarasına giren süddan kesilmiş malak ve danaların iki yaşına kadar olanlarının ihracına lisans verileceği Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir.

PAMUKLU PAÇAVRALAR VE BALIK YAĞI HAKKINDA TİCARET VEKÂLETİNİN TEBLİĞİ — Ankara 15 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

2/13477 sayılı kararnamenin tatbikına mütedair olup resmî gazetenin 9 ağustos 1940 tarih ve 4583 sayılı nüshasında intişar eden muaddel talimatnameye bağlı 1 sayılı listede yazılı gümrük tarifesinin 323/A pozisyonuna giren bilûmum paçavralardan yalnız pamuklu paçavralarla gümrük tarifesinin 33/B pozisyonuna giren balıkyağı ayni talimatnameye merbut iki sayılı listeye nakledilmiştir.

Yunanistan Ve İtalya

[Başmakaleden devam]

petinde bir kâr temin eder. İtalyadan taşıp akan İtalyan nüfusunun yerleştirileceği yer iklim ve tabiat itibarile en çok anavatana benzeyen yerler olacaktır. Bunun ilk merhalesi Yunanistan topraklarıdır. Şu halde İtalyanın Yunanistana karşı bir harekette bulunması işte bu sebeblerden dolayı pek de müsteb'ad değildir. Yıkılmak istenilen medeniyetin ilk bânisi bulunan eski Yunanlıların çocukları olan bu günkü Yunanistanın tehlikenin büyüklüğü karşısında korkmayarak, yılmayarak ayakta duracağını ve herhangi bir taarruz halinde ecdadlarının binbir hatırası uyuyan topraklarını en büyük kahramanlıkla müdafaa edeceklerini ümid ediyoruz. Başlarında Metaksas gibi tamamile sinirlerine ve yüksek iradeye sahib bir zatın bulunması, kanaatimizi ancak takviye edebilir.

N. A. KÜÇÜKA

Hikâye

Roge Versel'den

Fidyei Necat

Çeviren: ÖMER NEJAD

Odaya giren Boyan yorgun bir sesle:

— Bir trene daha hücum ettiler, dedi.

Masanın etrafında oturup yemeklerini yiyen, baba, anne ve genc kızkardeş başlarını kaldırdılar. Masadaki ihtiyar adam:

— Sahi mi söylüyorsun, diye söylendi.

— Dedim ya, bir trene Strumiça yakınında bombalarla hücum edilmiş. Bunu Atanaşof'un evinde işittim.

Kadın:

— Atanaşof daha başka nelerden bahsetti? diye sordu.

— Kızkardeşin Nayda çok hoşuma gidiyor. Bana kayinbirader olmak ister misin? dedi. Kendisini eve davet ettim.

İhtiyar adam:

— Atanaşof sana enişte olmak mı istiyor? diye hayretle sordu.

— Evet. Atanaşof bana daima bu meseleden bahsediyor. Kendisine bu evlenmenin mümkün olamıyacağını, çünkü kız kardeşimle arasında büyük tahsil ve telâkki farkları olduğunu söyledim. O, bu emeline bir gün muhakkak vâsıl olacağını iddia ediyor.

İhtiyar kadın:

— Atanaşof çok zengindir, diye söylendi.

O sırada kapı çalındı ve içeriye ağır vücudlü, ablak yüzlü, iki Makedonyalı kadın girdi. Masaya oturdular ve acele acele konuşmağa başladılar. Boyan ile Nayda'nın ruhiyat tahsillerini Pariste tamamlayıp köylerine dönelidenberi bu muhitte başka bir hayat doğmuş gibiydi. Bu gece de evde ispiritizme tecrübeleri yapılacaktı. Yavaş yavaş ev dolmağa, kısa siyah kalpaklı adamlar, dokuma elbiseli kadınlar, gencler gelmeğe başlamışlardı.

Sırpların, Bulgar papaslarını, Makedonyanın bu sarp dağları arasında kaybolmuş köyünden uzaklaştırması, muhiti manevî rehbersiz bırakmıştı. Köylüler ruhlarına hitab eden Boyan'ı alâka ile dinleyorlardı. Nayda tecrübelerde medyum vazifesini görüyordu.

Biraz sonra kapı açıldı. Komitacıların arkadaşı Atanaşof içeriye girdi. Deri cekçeti tam belinin üzerinden bir silâhla sıkılmıştı. Mavzeri omuzundaydı. Parlak çizmelerile tahtalara vurup söylendi:

— Oh! Nayda, karadut rengi gözleri ve henüz açılmış bir yabangülü goncasına benzeyen ağzile ne kadar güzelleşmiş. Sana gelince Boyan, mekteblerde senelerdenberi kitab hamuru yutmaktan balmumu gibi sararmışsın. Bu köylücüklere neler anlattın da ağızları bir fıçı gibi açılmış! Onlara öküz südü içirmeği mi vâdettin. Yoksa kalbur içinde su taşıyacağını mı söyledin. Ne oldu bunlara böyle?

Boyan'ın ihtiyar babası ve anası bu zengin misafire hürmet gösterip ayağa kalkmışlardı. Biraz evvel evde hâsıl olan mistik hava dağılıyor gibiydi. Medyum vazifesini gören Nayda bile açılmağa ve tebessüme başlamıştı. Boyan, Atanaşof'a bir iskemle uzatarak:

— Şakaya verilecek zamanımız yok!. Otur dinle!. diye söylendi.

— Atanaşof, pipomun dumanı senin ispiritizme tecrübelerine herhalde zarar vermiyordur, diye cevab verdi.

— Sen piponu tüttür. Fakat iyi bil ki bu çok sürmiyecek! Hem ben senden tecrübelerime inanmanı değil, ancak susmanı istiyorum. Sen istersen benimle alay et; ben senden daha kuvvetlilerine ruhiyatımla hâkim oldum. Ölmüşlerden istediğini çağırıp seninle konuşturayım. İstediğin ruhu çağırayım ve sen, onunla, Nayda vasıtasile konuş!.

Nayda:

— Gülmeyiniz ve acele ediniz. Atanaşof şöyle yakın tanıdıklarınızdan birini çağırtın ve yalnız sizinle onun bileceği vak'aları sorun!

Atanaşof düşündü:

— Mademki öyle istiyorsunuz, altın güvercinim, şu Sırplarla bir çarpışma esnasında vurulan büyük kardeşiniz Nikolayı Aksakof'u çağırınız. Onu tekrar işitmek, şüphesiz ihtiyar babanıza, annenize ve size yeni bir heyecan verecek, şayed hakikaten Nikolayı Aksakof'u getirebilirseniz sizlere dünyanın en büyük sihirbazlarıdır diyeceğim.

Boyan iskemlede oturan Nayda'ya yaklaştı. Gözlerini genc kızın gözlerine dikti. Geriye doğru çekildiği zaman genc kızın gözleri tuhaf bir şekilde bir noktaya dikilmişti. Boyan onun kolunu tuttu ve kaldırdı. Bıraktığı zaman kol hareketsiz düştü.

Boyan etrafındakilere bakarak:

— Uyuyor! dedi.

Ve şahadet parmağile Nayda'nın gözkapaklarını indirdi ve genc kıza bakarak ağır ağır söyledi.

— Nikolayı Aksakof, bu anda nerede olursan ol, gelip bana cevab vermeni emrediyorum! Beni işitiyor musun?

Boyan tekrarladı:

— Nikolayi Akşakof, derhal cevab vermeni istiyorum!.

Boyan'ın alnından yüzüne ter damlaları yuvarlanıyordu. Sarfettiği irade kudreti kendisini yorgun düşürmüşe benziyordu. Atanaşof dikkatle bakıyordu. Pipesunu dişlerinin arasından çekti çıkardı. Odada bulunanların nefesleri adeta kesilmiş gibiydi. Nayda'nın dudakları titremeğe başlamıştı. Boyan:

— Susunuz, söyleyecek! Söyleyecek! diye haykırdı.

Ve Atanaşof'u kolundan yakalayarak zorla Nayda'nın yanına sürükler gibi götürdü.

— Nikolayı Aksakof işte beraberce çarpışırken yanında vurulup düştüğün Atanaşof seni çağırıyor. Çağır onu Atanaşof!

Atanaşof omuzlarını silkti. Bir titreme Nayda'yı sarstı. Ağzı nefes verir gibi açıldı. Sıkıntı çektiği belliydi. Boyan, Atanaşof'a döndü:

— Görüyorsun ya, sen çağırmayınca gelmek istemiyor. Nayda, bak boğulur gibi oluyor. Onu öldürmek mi istiyorsun? Benimle beraber sen de Nikolayı diye bağır!

Atanaşof:

— Nikolayi! diye tekrarladı.

Boğuk bir ses Nayda'nın dudaklarından döküldü:

— Benden ne istiyorsun?.

Köylüler korku içinde sararmışlardı. Boyan'ın sesi muzafferane yükseliyordu.

— Biliyorum ki bizi aldatmıyorsun. Nikolayı!. Biliyorum ki burada aramızdasın. Fakat Atanaşof buna inanmak istemiyor. Hakikati söylediğini ona bildir, maziye bak! Onu ikna edebilmek için ancak ikiniz arasında kalan ve başkaları tarafından bilinmiyen bir şey söyle!

— Hattâ utanılacak şeyler de olsa, anlatayım mı? diye hiç de Nayda'nın sesi olmıyan boğuk bir ses genc kızın dudaklarından döküldü. Bu ses bir aksi sadayı andırıyordu. Boyan tereddüd etti. Fakat Atanaşof göğsünü şişirdi ve zorla gülmeğe çalışarak:

— Evet, utanılacak şeyler de olsa anlat Nikolayı, diye bağırdı.

Derhal genc kızın dudaklarından kopan gelen boğuk ses söylemeğe başladı:

— Bir yol Ananaşof, iki dağ arasından kıvrılan bir yol! Biz ikimiz orada arkadaşlarımız arasındayız. Sırplar kaçmışlar. Arkadaşlar şarkı söylüyorlardı. Fakat artık, yiyeceğimiz kalmamıştı. Çantamdan ekmeğimi çıkarıp sana vermiştim. Hatırlıyorsun değil mi?.

— Evet! diye Atanaşof cevab verdi.

Garib bir ses devam etti:

— Bir köy önüne gelmiştik. Tepelerden üzerimize ateş edildiği için arkadaşlar köye yağma etmek isteyorlardı. Köy tamamen boşaltılmıştı. Ambarlarda değil ekmek, bir avuç darı, bir tane yulaf bulmak bile mümkün değildi. Ortalık kararmış, gece olmuştu. Açlık ve soğuk bizi müşkül bir vaziyete düşürmüştü. Isınmak için evlere önüteş veriyorduk. Arkadaşlar alevler önüne hora tepiyorlardı. Yalnız biz, seninle yiyecek bir şey bulabilmek için köyü arıyor, fakat ne bir ekmek kırıntısı, ne kuru bir biber bulabiliyorduk. Tam arkadaşların yanına dönmek üzereyken, bana uzakta pencere kapakları arasından sızan bir ışık göstermiştin. Hatırlıyorsun değil mi Atanaşof?

Atanaşof'un başı elleri arasına düştü. Boğuk ses gene devam etti:

— Beraberce evin önüne gelmiştik. Sen kapıyı tekmeliyerek, açın! diye haykırdın. Zorlayıp içeriye girdin. Evin bir köşesinde parça, parça olmuş bir döşek üzerinde tiyar hasta bir kadın yatıyor, başucunda genc bir kız oturuyordu. Ben silâhımın üstüne atıp yemek istemiştim. İhtiyar kadın yalvarıyor, halsiz kuru kollarını - midsiz hareketlerle bize doğru uzatıyordu. Titreyen genc kız kalktı. İçeriden biraz ğurt ve ekmek getirdi. Yiyorduk. Fakat ben gözucile genc kızın hareketlerini takib ediyordum. O bir fırsatını bulup yanı duran kapıdan kaçmak istedi. Ben mani dince, ihtiyar kadın ağlar gibi söylendi.

— Ne olur, ona fenalık yapmayınız. İhtiyar kötürüm annesini yalnız bırakmak için burada kaldı.

Genc kız ağladı. İhtiyar kadın yatıyordu. Ben güldüm. Sen yemeğini bitirip kalkmış ve bana onları kendi hallerine bırakıp, çıkalım demiştin. Fakat ben dinlememiş, genc kızı yakalayıp kollarını almak istemiştim. O dişlerile boğazımı, elerimi ısırıyor, tırnaklarile yüzümü yoruyordu. Hatırlayor musun Atanaşof, ihtiyar kadın kalkmağa çalışıyor, titreyen eli ile sararmış seyrek saçlarını aralamağa raşırken bize beddualar yağdırıyordu. Sükmaası için onu saçlarından yakalamış, yerükleyip ocağın taşlarına çarpmıştım. O sırada, sen de yanımda bulunuyordun. İhtiyar kadının kıza doğru dönmemizden istifade ederek savurduğu balta senin ağını yaralamıştı.

Atanaşof :

— Çok doğru! diye söylendi.

— Balta darbesini sen kendini Allah önünde affettirmek için bir mazeret - din ve ihtiyar kadının beynine bir kurşun yerleştirip onu yere serdikten sonra, cudünü ocağın külleri arasına bir tekde yuvarladın. O sırada ben odanın köşesinde titreyen genc kıza hücum ettim. Sen dışarı çıkmak istedin. O anda için sen de yanıma gelmedin?

— O anda bir merhamet duygusu diye Atanaşof inledi.

Boğuk ses devam etti:

— Anlayamıyorum. Şayed senin cevdaki manayı anlasaydım, muhakkak tulacaktım. Hatırlıyor musun biz çıktıktan sonra genc kız darmadağın saçları gecenin rüzgârı arasında savrulan arkamızdan geliyor ve hıçkırıklar arasında beddua ediyor. «On sene sonra bulacaksınız» diyordu. Nihayet dayanamış, silâhımı çevirip üzerine ateş etmiş, onu kanlar içinde yere sermiştim, haklıyorsun değil mi?.

Birden Atanaşof, Boyan'ı yakaladı, ğuluyormuş gibi haykırarak, Nayda'nın zerine fırlattı ve:

— Uyandır onu! Sustur onu! diye kırdı.

Ve genc kızı omuzlarından tutarak mağa başladı. Ses durdu. Nayda gözünü açtı. Korku içinde çılgına dönen köylü biribirini iterek kaçmağa başladılar. Atanaşof da omuzları düşmüş, yıkılır gibi kıp gitti.

Ertesi gün anneleri:

— Evet, dedi. Onun sesiydi. Tıpkı çükken nasıl korku içinde söz söyöyle anlatıyordu. Hepsini söyleyemedi. lumun şimdi cehennemde ıstırab çekbiliyorum. Ne olur, (Nayda) yı tekrar yutunuz da oğlumun sesini ve neler diğini dinleyeyim.

Boyan Nayda'yı güçlükle ikna edebildi. Genc kız uyudu. Bu defa Nikolayı Akkof söylüyordu:

— Evet, cehennemden kurtulmam için bir fidyei necat vermem lâzım! Hayır, mahvettiğim genc kız, kurtulmam için genc kızın ölümünü, kardeşim Nayda'nın ölümünü istiyor. Evet bir genc kız hayatı için, bir genc kız hayatı feda etmek lâzım.

Nayda uyandığı zaman, bu sözleri tekrarladılar. O korktu ve bir gece evvel kayboldu. Bütün gece ve ertesi gün Boyan onu ormanlarda aradı. Evde anneleri Nayyem heykeli önünde diz çökmüş yatıyordu. Tam üçüncü günün akşamında, ceyarısına doğru Atanaşof onu eve getirdi. Genc kız baygın gibiydi. Dudaklarından anlaşılmaz cümleler dökülüyordu. Atanaşof, Boyan'a:

— Bu kız burada deli olacak! Onu evine götürüyorum ve cebir kullanarak da çıkarıyorum. Kendi arzusile beni takib ediyor. Öyle değil mi Nayda?

Genc kız, «evet» diye cevab verdi. Sonra arkaya düştü. Gene uyku halinde söyleniyordu:

— Şeytanlar, bütün dakikalarımızda rahatsız edeceğim. Bana verilmiyen hayatı yanınızda bırakmıyacağım. Oh! Düşüyorum, düşüyorum.

Boyan, tabancasını çıkardı ve Atanaşof'a ateş etti. Kurşun yanında duran Nayda'ya isabet etti. Kurşunun göğsünde açtığı derin yaradan kan boşanmağa başlamıştı. Tabancasından hâlâ duman çıkıyordu. Boyan, kızkardeşinin üzerine eğilmiş, kana kan bakıyordu.

Samanyolu

Edebî Roman
TEFRİKA : 15

KERİME NADİR

— Hayır, hayır! diye titizlendim.

Zülâl gülmemek için dudaklarını ısırıyor, arkadaşlarının dikkatini üstümden çekmek gayesile:

— Canım, bırakın onu!. Nenize lâzım?. Oturun, keyfinize bakın!. diyordu.

Bu sırada, telefon yırtıcı bir sesle çalmağa başladı. Şükran saate bir göz atarak:

— Nişanlım olacak, dedi bize gelecekti... Geç kaldım... Ayıb oldu...

Zülâl kısa bir muhavereden sonra Şükrana işaret etti:

— Rauf Bey seni istiyor...

Şükran telefona koştuğu esnada, Didar da aynada saçlarını düzeltmeğe başlamıştı. Gideceklerini hisseder etmez, içimde garib bir sevinc hâsıl oldu. Böyle çok mustarib zamanlarımda, yabancı herhangi bir mevzu veya herhangi bir varlık benim için ağır bir yük oluyordu. Onların gitmesile bu ağırlıktan kurtulacağımı umuyordum.

Beş dakika sonra, ikisini de bahçe kapısından geçirmiş ve salona dönmüştük.

Zülâl, bir şey düşünür gibi orta yerde ayakta duruyor, ellerile saçlarını sıvazlıyordu.

— Teyzem nerede?. diye sordum.

Sesimi duyunca kendine geldi:

— Odasında!.. Galiba kur'an okuyor... Şimdi gelir...

İleriledi. Masanın örtüsünü kaldırarak altından bir zarf çıkardı ve bana uzattı:

— Oku bakalım!. Ne diyeceksin?..

Namığın kalın yazısını tanır tanımaz kalbim yerinden oynar gibi oldu. Rengimin sarardığını hissediyordum. Zülâl şaşkınlığımı farkederek yanıma yaklaştı:

— Niçin bu kadar heyecanlısın?. Bu işten haberin var mı?. dedi.

Büyük bir metanetle:

— Hangi işten?. diye sordum.

— Arkadaşının yazdıklarından!.

— Hiçbir şey bilmiyorum...

— Oku öyleyse!..

Mektub Zülâlin namına idi. Kâğıdı zarftan çektim ve buğulanan gözlerimi satırlardan geçirmeğe başladım:

«Zülâl Hanım;

Size bu mektubu yazdığım için belki cür'etkârım. Fakat, duygularımı önünüze seren satırları sonuna kadar okuduktan sonra herhalde beni affedeceksiniz.

Ben, «tesadüf» denilen hâdisenin, insan oğlunun hayatında pek mühim roller oynadığına inanmıyan bir adamdım... Fakat, sizi gördüğüm gündenberi...»

Gözlerim pek ziyade bulandığı için burada durdum. Okur gibi yaptığım için Zülâl bir şey farketmiyordu. «Sahifeyi çevirerek mektubun son satırlarına bir göz attım:

« . . . . Hakkımda öğrenmek istediğiniz her şeyi Nejaddan sorabilirsiniz... O benim en yakın arkadaşım ve beni en iyi tanıyan insandır.

Cevabınızı büyük bir sabırsızlık içinde beklemekte olduğumu bildirir, hürmet ve selâmlarımın kabulünü rica ederim..

Namık

Zülâl bir elile masaya dayanmış, gözlerinde manalı ışıklar yanarak ve gülümseyerek yüzüme bakıyordu.

— Garib değil mi, dedi.

— Garib olan nedir?.

— Bu izdivac teklifi!..

— Niçin garib olsun!. Pek tabii!.

Elimden mektubu alarak zarfa yerleştirdi. Sonra ciddî bir tavurla:

— Şimdi karşıma otur da, arkadaşından etraflıca bahset, dedi.

Oturdum. Çenelerim kilidleniyordu. Gözlerimden birdenbire yaşlar boşanmasından korkuyordum.

— Arkadaşım her hususta mükemmel bir insandır, dedim.

— Beni mes'ud edebilir mi?.

— Elbette!..

— Pek gevşek söylüyorsun.

— Hayır!..

— Ailesi nasıldır?

— Çok asil ve temizdir.

— Ahlâkı?.

— O da eşsizdir.

— Uykuda gibi konuşuyorsun Nejad!..

— Sana öyle geliyor.. Çok mes'udsun da, beni durgun buluyorsun..

Yüzüme dargın bir öfke ile baktı. Sonra bu sırada içeri teyzem girmişti. Gülüyorra bir an gözlerini yere indirerek sustu. Zülâle bir göz işareti ederek:

— Söyledin mi? dedi.

— Evet!..

— Ne diyor?.

Zülâl yüzüme baktığı için cevab vermek bana düşmüştü.

(Arkası var)

Günün yazısı

Mühim bir mevzu

Lâhey'in kendisi kalbinden vurulmuşken Lâhey kararlarının hiçe sayıldığını ve güya misli ile mukabele için daha fazla sivil öldürülmesine cevaz almak isteniliyormuşçasına filânca bombardımanda şu kadar kadınla bu kadar çocuğun itlâf edildiğini anlatan resmî tebliğleri alelâde polis raporları gibi sabah, akşam okuduğumuz şu günlerde dahi insan hayatının kıymetinden bahsetmek bizim hakkımızdır. Zira, ona, yalnız vatanın istiklâlini üstün tuttuk.

Bundan dolayıdır ki, dünya hâdiseleri ne suretle inkişaf edecek olursa olsun, sulh zamanlarına aid işlerimizi ihmal etmemek ve onları daima dikkate almak kararında olanlara her mühim mevzuu arzedebiliriz. Geçen gün ziyaret ettiğim Validebağı Prevantoryomu bunlardan biridir: Çocukların ve gençlerin sıhhatini koruma mevzuu.

Geçen mayısta Maarif bütçesi görüşülürken Doktor Saim Ali Dilemre, Meclişte kürsüye gelerek, kendine hâs güldüren ve düşündüren tavırlarının talâkatile, bu müessesenin yarı kalan sanatoryom kısmı için 60 bin lira istedi ve millet vekilleri de bu parayı derunî bir haz duyarak verdi. Tahsisatı esirgenmiyen bu inşaat acaba tamamlanmış mıydı? Validebağını ziyaret fırsatile karşılaştığım anda aklıma bu sual geldi.

Fakat, ilkönce, size bu müessesenin nasıl vücude geldiğini nakledeyim: Yatılı mekteblerde zayıf düşen, göğüs hastalıkları istidadı gösteren çocukların tedavisi çareleri düşünülüyordu. Maarif sıhhat müfettişi o zamanki Vekil Mustafa Necatiye, idaresi doğrudan doğruya Maarife aid olacak bir prevantoryom kurulmasını teklif etti. Lâkin, kanunî mevzuat müsaade vermediğinden bir açık hava mektebile işe başlanılmasına zaruret hasıl oldu. Mutedil havalı sakin bir mevki aranırken Haydarpaşa ile Çamlıca arasında, Sultan Azizin anasından kalma geniş arazili eski bir köşkün darüleytam olarak kullanılmakta bulunduğu hatırlandı. Nihayet, burada açılan mekteb - hastane, bürünmüş olduğu hilei şer'iyeli vaziyetten yavaş yavaş kurtarılarak, bu günkü kanuni şekle sokuldu. Şimdi, Validebağı fazla yorgun, fazla zayıf, müteveerrim üç yüz kadar yatılı yatısız talebe ile kendi hallerindeki muallimlerinin sıhhate avdetlerini temine uğraşan mükemmel bir müessesedir.

Veremin nasıl bir hastalık olduğunu, veremli çocukların aileleri ve arkadaşları için nasıl devamlı birer tehdid teşkil ettiğini, veremle mücadelenin içtimaî muavenet davasının başında geldiğini anlatarak bu müthiş afete mahsus edebiyatın fasıllarını tekrarlıyacak değilim. Yalnız, gençliğin sıhhati ve irfan ordumuzun selâmetile alâkalı olanların hepsine, devlet teşkilâtına ve ana babalara, muallimlere ve muharrirlere, varlıklı vatandaşlara ve bütün genclere müşahedelerimle edindiğim intıbaları bildireceğim:

Sanatoryomun müteahhidine ihale edilen noksan kısmı, elli ton demir yüzünden eski halinde kalmıştır.

— Müessese bütün alâkalılarca gezilip görülerek yakından tetkike hakikaten lâyıktır.

— Bu gibi prevantoryom ve sanatoryomların çoğaltılması için milletçe emel ve emek birliği etmek borcdur.

— Çünkü, bir milyon talebe ve yirmi üç bin muallimden umumî zafiyet dediğimiz uçurumun başında bulunanlar, batan gemideki tek can kurtaran gibi, ancak ondan ifakat ümidi bekliyorlar.

Nasuhi BAYDAR

SABAH GAZETELERİ

VAKİT

BALKANLARDA ÜÇ SAFHALI BİR PLÂN

Asım Us, bugünkü makalesinde Balkanlar etrafında şimdiye kadar görülen tezahürattan bahsederek plânın Rumanya ile Bulgaristan ve Macaristan arasındaki meseleler, İtalya ve Bulgaristanla Yunanistan arasındaki meseleler, İtalya ve Macaristanla Yugoslavya arasındaki meseleler olmak üzere üç safhaya ayrılması mümkün olduğunu ve henüz bu plânın birinci safhası sonunda bulunulduğunu söylemekte, ikinci safhaya da, Davud Hoca meselesi ve Bulgaristanın seferberlik ilânının bir hazırlık olduğunu ilâve etmektedir. Muharrir, Yugoslavyanın her taraftan boğulmuş bir halde bulunan Rumanyaya benzetilemiyeceğini, Yunanistan üzerinde İngiliz garantisinin devam ettiğini, Yunanistanla bizim de alâkadar olduğumuzu, Yunanistan üzerine başlayacak tazyiklerin bütün Balkanları karıştırması ihtimal dahilinde bulunduğunu yazdıktan sonra diyor ki:

«Eğer Almanya ile İtalya hakikaten Balkan meselelerini harbsiz olarak halletmek istiyorlarsa, İngiltereyi simdiden yok olmuş farzederek Balkanları karıştırmak neticesini verecek olan bu üç parçalı plândan vazgeçeceklerdir. Bu plânın tatbiki için daha evvel İngilterenin Akdenizde mağlûb edilmesini düşüneceklerdir.»

TAN

İTALYA YUNANİSTANDAN NE İSTİYOR

M. Zekeriya Sertel diyor ki:

«İtalyanın Arnavudluğa asker göndermesi ve Yunanistanı tehdid etmesi daha ziyade bir Akdeniz meselesi olarak görünmektedir. Fakat, İtalyanın Yunanistana tecavüzü, Balkanlarda lâkaydile karşılanamaz. Bu hattı hareket, bütün Balkanları ateşe sürükliyebilir.»

Avrupada HARB

İngiliz resmî tebliği

Londra 15 (A.A.)

Hava ve Dahilî Emniyet nezaretleri tebliği:

Bir çok düşman tayyareleri bu gün sahillerimiz açıklarında yeniden görünmüşlerdir.

Sabah mühim bir bombardıman tayyare grupu hiç bir muvaffakiyet elde etmeksizin cenubu şarkide İngiliz hava kuvvetleri tayyare meydanlarına hücum etmişlerdir. Hava muharebesine girişen avcı tayyarelerimiz düşmana ağır zayiat verdirmişlerdir. Öğleden az sonra muhtelif düşman tayyareleri şimali şarkî sahilini geçmişler ve Tyne mıntakasile, Sunderland'da bir mahalleye bombalar atmışlardır. Askerî ehemmiyeti haiz hiç bir hasar olmamıştır. Yaralananlar azdır. Fakat bazıları ölmüşlerdir. Daha içerilerde muhtelif noktalara da bombalar atılmıştır. Hava kuvvetlerine aid bir tayyare meydanında binalarda bazı hasar olmuştur. Ve bu yüzden bir kaç kişi ölmüştür. Bütün gün tayyare defi bataryaları ve avcı tayyareleri durmadan faaliyette bulunmuşlardır. Her nekadar bu günkü harekât hakkında şimdi mufassal bir rapor vermek imkânı yoksa da saat 17 ye kadar alınan raporlar 55 düşman tayyaresinin imha edildiğini göstermektedir. Avcı tayyarelerimizden yedisi kayıbdır. Pilotlardan dördü sağdır.

●●

Londra 15 (A.A.) — Bahriye Nezareti tebliği:

Topla mücehhez ticaret kruvazörlerinden Transilvania gemisi bir denizaltı tarafından torpillenmiş ve batmıştır.

16,923 tonluk bir gemi olan Transylvania Atlantik denizinde torpillenmiştir. Otuz kırk kişi telefat vardır. Sağ kalan 300 kişi gemiler ve balıkçı gemileri tarafından kurtarılarak İngilterenin garbında bir limana çıkarılmışlardır.

Hücum kesif bir karanlık içinde ve fırtınalı bir denizde vuku bulmuştur. Gemi torpillendikten bir kaç saat sonra batmıştır. Kurtarma ameliyesi esnasında deniz daha coşmuş ve motörlerden biri devrilmiştir.

Alman resmî tebliği

Berlin 15 (A.A.)

Alman orduları başkumandanlığı tebliği:

Bir Alman denizaltısı Atlantikte, 17,000 tonluk İngiliz yardımcı kruvazörünü batırmıştır.

Müsaid olmıyan hava şeraitine rağmen Alman tayyare filoları 14 ağustosta cenub ve merkezî İngiltrede limanda, sınaî müesseselere, tayyare meydanlarına, havaî barajlara ve kamplara karşı hücumlarına devam etmişlerdir.

Cardiff, Westan ve Portland'da liman tesisatı ve Brigton'da elektrik fabrikası ve Worcester ve Salisbury civarında eslâha fabrikaları muvaffakiyetle bambardıman edilmişlerdir.

İngilterenin cenub ve cenubu şarkisinde hücumlar bilhassa tayyare meydanlarına ve Alderschot kampına tevcih edilmiştir.

Bu hücumlar esnasında lehimize muvaffakiyetle dolu şiddetli hava muharebeleri olmuştur.

14-15 ağustos gecesi İngiliz hücumları nispeten az olmuştur. Bununla beraber Derichs Wailer civarında bir kilise tahrib edilmiştir. Bundan başka mühim hasar olmamıştır.

Dün düşmanın zayiatı 28 tayyaredir. Bunlardan 22 si hava muharebelerinde, altısı yerde imha edilmişlerdir.

12 Alman tayyaresi üslerine dönmemiştir.

Afrikada harb

İngiliz resmî tebliği

Kahire 15 (A.A.)

Ortaşark İngiliz umumî karargâhı tebliği:

Somali: Yeni kuvvetlerle takviye edilen düşman dün şiddetli bir hücuma kalkmıştır. İleri hatlarını bir çok saatler muhafaza eden ve düşmana ağır zayiat verdiren kuvvetlerimiz muharebenin el'an devam etmekte olduğu geri mevzilere çekilmişlerdir.

Düşmanın Fransız Somalisinde Fransızlara karşı kullanılmak üzere hazırlanan tam mevcudlu iki fırkanın büyük bir kısmını topçu kuvvetlerini ve zırhlı otomobillerini de bize karşı kullanmakta olduğu şimdi anlaşılmıştır.

Diğer cephelerde iş'ara değer bir haber yoktur.

İtalyan resmî tebliği

İtalyada bir mahal 15 (A. A.)

İtalyan orduları umumî karargâhı 67 numaralı tebliği:

İngiliz Somalisindeki harekât hava kuvvetlerinin müessir bir surette iştirak ettiği çetin muharebeler arasında tam bir inkişaf halindedir.

Esirler alınmış, silâhları zaptedilmiştir.

Finlandiya hududunda Sovyet tahşidatı

Helsinki 15 (A.A.) — Havas: Yeni kıtaatın gelmesinden sonra Finlandiya hududunda bulunmakta olan Sovyet kuvvetleri 28 fırka olarak tahmin edilmektedir.

Bu vaziyet karşısında Finlandiyada tekâlifi harbiye ve izinlilerin geri çağırılması gibi tedbirler alınmıştır.

Moskovadaki Finlandiya elçisi ani olarak Helsinki'ye avdet etmiştir. Elçinin yeni Sovyet mutalebatını hâmil olduğu zannolunmaktadır. 7 ağustosta Abo şehrinde, 10 ağustosta da Helsinki'de komünist nümayişleri olmuş ve oldukça endişe uyandırmıştır.

SİNEMA

Senenin en meşhur filmi: "Rüzgâr Aldı Götürdü!,,

Milyonlarla satılan bu eserin baş rollerini Clark Gable ile Leslie Horward büyük muvaffakiyetle oynadılar

Son zamanlarda çıkan ve büyük sükse yapan yabancı kitablar arasında muhakkak ki en önde gelen, hiç tanınmamış, hattâ bu kitabı yazıncaya kadar hiçbir kitab yazmamış Amerikalı bir kadının yazdığı Gone Withe The Win - «Rüzgâr aldı, götürdü» isimli kitabdır. Bu kitab Amerikada neşrolunduğundan pek az bir müddet sonra bütün dünyaya yayıldı. Ve muharririne bir milyon dolar kâr bıraktı. Kitabın muharriri bu kitabı yazıncaya kadar hiç edebî bir tecrübe yapmış değildi. Belki bu kitabdan sonra da yazmıyacaktır. Fakat tek kitabının getirdiği para ve şöhret bütün hayatı müddetince ona kâfi gelecek kadar muazzamdır.

Bu meşhur kitab, Amerikada neşredilip de günün hâdisesi haline gelince, tabiidir ki Holivuddaki film sosyeteleri derhal faaliyete geçtiler. Ve Producteur, Selznich, Withe The Win'in filmini yapmayı üzerine aldı. Kitabdaki mühim şahsiyetler için şu meşhur yıldızlar seçildi: Clark Gable, Leslie Horward, Olivie de Hailand. Fakat kitabın, bütün vak'anın etrafında dönmekte olduğu asıl kahramanını, genc kız rolünü yapacak artisti bulmak kolay olmadı.

Holivuddaki bütün büyük yıldızlar, bin bir itinalarla hazırlanan bu yeni filmin baş kadın rolüne göz dikmişlerdi. Fakat Producteur Selznik, bu rol için çok titiz davranıyordu. Bir çok tecrübeler yapıyor, kitabdaki kahramana, Scarlett O'Haro'ya en uygun gelecek tipi arayordu. Haftalarca bu araştırma devam etti. Evvelâ bu rolü, Marie Antoinette filmile ne büyük bir san'atkâr olduğunu bir kere daha göstermiş olan saf, tatlı bakışlı Norma Shearer'in alacağı zannedildi. Sonra zeki, mağrur Katherine Hepburn'dan bahsedildi. Cloudette Colbert ismi etrafında rivayetler çıktı. Fakat Selznik bir türlü karar veremiyordu. Bir aralık Charlie Chaplin'in genc karısı Paulette Goddard akla geldi. Sonra büyük facia artisti Bette Davis'i düşündü. Şu vardı ki bunlardan hiçbiri produktörün romanı okuduktan sonra hayalinde yarattığı genc kız tipi değillerdi. Araştırmalar devam etti ve nihayet bir gün Selznik aradığını buldu: Hiç tanınmamış genc bir kadın, Vivien Leigh... Daha kısa bir zaman evvel meçhul bir kimse iken birdenbire meşhur olarak star'lar sırasına giren, bu genc artistin hayatını kısaca anlatalım: Bundan üç dört sene evvel Londrada büyük terzihaneler ve magazin kapakları için resimler çıkartıyordu. Bir zabit kızı idi, bir müddet Londrada Academie Royal Dramatique'de etüd yapmıştı. Sonra hayatını kazanmak için pek mütevazi bir şekilde çalışmaya başladı. O zamanlar Vivien Hartley ismini taşıyordu. Fakat bir avukatla evlenince, kocasının ismini aldı. Bu isim altında bazı filimlerde küçük roller kabul etti. Bir kaç İngiliz filminde de sükse yapmadı değil. Bir defa da Holivudda filim çevirdi. Fakat istediği şöhreti yapamıyordu. Prosukteur Selznick, yeni filmi için bir çok genc istidadları toplamış, önünden resmi geçid yaptırıyordu ki birdenbire onu gördü. İşte o zaman

Dün meçhul iken bugün meşhur olan genc yıldız Vivien Leigh

film âmili, heyecan içinde şöyle bağırmıştı:

— İşte romanın kahramanı, işte Scalette O'Haro...

En mühim müşkül halledilmiş, filmin baş kadın rolünü alacak san'atkâr seçilmişti.

«Gone Wothe The Wind» ın çevirdiği tam üç sene sürdü. Üç sene sonra vak'anın cereyan ettiği şehirde, Atlanta'da büyük bir gala verilerek, film gösterildi. Bütün davetliler o zamanın elbiselerini giymişlerdi. Producteur Selnick, o gece servetini ve mevkiini oynayordu. Vivien Leigh ise şöhretini... Her ikisi de kazandılar. Film baştanbaşa renkli idi. Dört saat devam etti. Bütün yıldızlar, bilhassa başlıca kahramanları Vivien Leigh, fevkalâde muvaffak olmuşlardı. Gone With The Wind hâlâ Amerikanın bir çok sinemalarında birden oynayor. Temenni edelim ki bu güzel film yakın zamanda Türkiyeye de getirtilsin.

●● AKİSLER ●●

□ Beyaz gece ve kara gün

Fransada Petain hükûmetinin milyonlarca muhaciri yerleştirmek, açlığa ve sefalete çare aramak, felâketin mes'ullerini çıkarmak gibi işleri arasına bir de ayaşlarla mücadeleyi koymasının sebebi anlaşılıyor. Geçen 1914 harbile bu harb arasında Fransadaki meyhanelerin sayısı tam 100 bin artmış ve bu suretle meyhanelerin yekûnu 500 bini bulmuş. Bu beş yüz bin meyhaneye günde 50 kişi devam ediyor idiyse, demek ki, yirmi senedir bütün Fransa kafayı tütsülüyordu. Fransa, harbe bu tütsülü kafa ile girmiş olacak.

Şimdi Mareşal Petain, 15 dereceden yukarı alkolleri yasak etmek, haftada üç gün alkol satışını tamamile kaldırmak, yemek aralarında alkol alınmasına müsaade etmemek ve yemekten sonra ancak likör içilmesine izin vermek kararındadır.

Fransızlar uyanık geçen gecelerine «beyaz gece» derler. Alkol ve sefahatle geçen bu beyaz geceleri kara günler takib etti ve şu hakikat anlaşıldı ki, gecelerin kara olmasının ehemmiyeti yok; fakat günler beyaz olmalıdır.

□ Kadın parmağı

Son zamanlarda şehrimizde kıskançlık vak'aları ne kadar çoğaldı!.

Bazı ahlâk hocaları fenalıkların yegâne müsebbibi, sefalet, her türlü sefalet olduğu iddiasındadırlar. Hal - buki zabıta vak'alarını gözden geçiriniz; cinayetlerde, cürümlerde, büyük kavgalarda kıskançlık mühim bir yer tutuyor!

Ahlâk hocası, belki bunu da düşkünlerin, fena muhitlerde büyüyenlerin ruhî sefaletine atfedecek!. Fakat kıskınclıkla gözü kararacak cinayet işliyen ne kadar kibar, hatta münevver insan var.

Fenalığı kaldırmak için yalnız sefaleti kaldırmak kâfi gelmiyecek.

□ Tercüme ve kadın

Bir tercüme mecmuası çıkıyor ve tercüme nümuneleri veriyor. Bir yazısında bu mecmua münasebetile tercümeden bahseden Nurullah Ataç: «Tercüme, kadın gibidir, sadığı güzel, güzeli sadık olmaz» sözünü alarak mütercimin gayesi hem güzel, hem sadık tercümeler vücude getirmek olduğunu yazıyor.

Böylesini bulsak öpüp başımıza koyacağız. Hani, nerede?

Hem güzel, hem sadık tercümeyi yapan adama müellif payesini vermekte teredüd etmemek lâzımdır.

□ Halkın yardımı

Kazino ve plâjlardaki ihtikâra karşı Belediyenin sıkı takibi, ısrara iyi neticeler vermiştir. Konulan fiatlar da ne halka yıkım oluyor, ne esnafı ızrar ediyor.

Ancak bu hayırlı eserin devamını istiyorsak hepimiz alâkadar olmalı ve yolsuzluğu hemen haber vermeliyiz. Bu güne kadar bir çok tecrübeler, Belediye memurlarının kontrolu eseridir. Belediye kontrolu kâfi değildir ve ayni ısrarla devam etmiyebilir. Halkın da yardımı gerektir.

Geçen hafta çalgılı kazinolardan birine dört arkadaş, bir sabah kahvesi içmeye gitmişler, o sırada çalgı olmadığı için bir de iyi su içerek 125 kuruş tediye edince, hemen tarifeyi istemişler. Kazinonun müdürünü çağırmışlar ve çalgısız zamanda kahvelerden on kuruş alacak yerde yirmi beşer kuruş almasının sebebini sormuşlar. Bu kazino, hem kahve başına on kuruştan fazla alamamış, hem de ceza görmüş. Ancak bu sabah müşterileri arasında ileri gelen bir Belediye memuru varmış. Belediye ile polisle, hükûmetle hiç alâkası olmıyanların ve ayni muameleye maruz kalanların muhtekir kazinocuları şikâyet etmesi şüphesiz daha müessir olur; kazinocular, yolsuzluğun tekrarına cesaret edemezler.—B.S.

İngiltereyi istilâ?

Bu teşebbüs yapılacaksa sonbahardan evvel yapılmalıdır!

Londra 15 (A.A.) — Röyter'in muhabiri İngilteredeki vaziyet hakkında şunları yazmaktadır:

«Manş denizinde hava vaziyeti istisnai bir surette iyi bulunmaktadır. Eğer Almanlar, bir istilâ teşebbüsü yapacaklarsa, bunu sonbahardan evvel yapmalıdırlar. Alınan muhtelif malûmata nazaran, Almanların İngiltereye karşı elyevm kullanmakta oldukları taktik, Polonyanın sukutundan evvel kullanılan taktiğin ayni gibi görünmektedir. Düşman, şiddetli bir istilâ hücumundan evvel, hava kuvvetlerile donanmayı imha etmeğe çalışıyor. Burada şunu hatırlamak lâzımdır ki, İngiltereye asker sevki, ancak denizden veya tayyare ile mümkündür. Tayyare ile kıtaat nakli Holandada kolay olmuştur, Fakat tayyare meydanları olduğu gibi bütün geniş kır sahalarının fevkalâde tedbirlerle muhafaza altında bulunduğu İngilterede vaziyet hiç de aynı değildir. Denizden her hangi bir istilâ teşebbüsü ise, sureti mahsusada bu işler için hazırlanmış olan İngiliz donanmasile karşılaşır.

Strateji noktasından Yakın Şarktaki vaziyetle İngilteredeki vaziyetin ne dereceye kadar biribirine bağlı olduğunu kestirmek müşküldür. Fakat Alman yüksek kumanda heyetinin karşılaştığı müşkülât İngiliz kumanda heyetinin karşılaştığı müşkülâttan daha aşağı bulunmamaktadır.

Prens Starhemberg

Londra 16 (A.A.) — Avam Kamarasında yazı ile sorulan bir suale Hava Nazırı Sinclair'in yazı ile verdiği bir cevaba nazaran mukaddema Fransız hava kuvvetleri emrinde çalışan Prens Starhemberg, şimdi General de Gaulle'ün kumandası altında bulunan hür Fransız hava kuvvetlerinde hizmet görmekte olduğunu bildirmektedir.

İtalyan - Yunan gerginliği

Yunan gazeteleri: «Hükûmetin dostluk siyaseti millî şerefin hududları içinde kalmak lâzımdır»

Atina, 14 (A.A.) — Estiya gazetesi başmakalesinde Yunan gazetelerinin son seneler zarfında beynelmilel meseleler hakkında münakaşalar yapmaktan ictinab ettiklerini yazmaktadır. Makalede şöyle denilmektedir:

«Bazı nazik meselelerin aleni olarak münakaşası ve salâhiyetli olmıyan kimselerin bunlara müdahalesi, vahim zararlar doğurabilir. Bu sebebledir ki Yunan matbuatı mezkûr meselelerin lüzumu gibi halledilmesini, milletin tam itimadını haiz bulunan Metaksas hükûmetine bırakmıştır.»

Estiya yazısına şöyle devam etmektedir:

«Fakat birdenbire Draç'dan gelen ve Stefani ajansı tarafından garib bir şekilde benimsenen bir münakaşa karşısında bulunuyoruz. Buna şimdiye kadar takib ettiğimiz ihtiyatlı hareketi muvakkaten bırakarak cevab vermek mecburiyetindeyiz.»

Çamoria meselesile Davud Hoca hâdisesi hakkında Atina ajansının tebliğine istinaden mufassal malûmat verdikten ve Yunanistanın itidal ile hareket ettiğini ve hatta acı fedakârlıklara katlandığını ve bunları meseleler çıkarmamak ve Avrupanın bu kısmında milletlerin sulh içinde işbirliği yapmalarını temin etmek için yaptığını işaret ettikten sonra Estia diyor ki:

Hükûmetin hareketi pek nadiren bu kadar kusursuz, dikkatli ve hatta dostane olmuştur. Bunun içindir ki Elen milleti Avrupa ihtilâfının başından beri hükûmetin takib ettiği kat'i bitaraflık ve samimî dostluk siyasetini tamamile tasvib etmiştir. Fakat bu siyasetin millî şerefin hududları içinde kalması lâzımdır. Elen milleti bahsi geçen münakaşadan dolayı can sıkıcı bir hayret hissi duymuştur. Lâkin böyle bir hayret şimdiye kadar vaziyetin inkişafını sakin bir emniyetle takib eden Yunan milletinin nefsine itimadını asla azaltamaz.

Yunan matbuatı: «Kralımız ve Şefimizin etrafında şerefimizi koruyacağız»

Atina 15 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Metaksas hükûmetinin dış siyasetini protesto etmek için 250 zabit tarafından yapıldığı iddia edilen teşebbüs hakkında Torino'da intişar edet Stampa gazetesinin Atina muhabiri tarafından verilmiş olan haber üzerine mütalea yürüten Kathimerini gazetesi, «Fena bir tezahür» başlığı altında ezcümle diyor ki:

«Bu haberi uyduran muhabirin bir Yunanlı olmasını tercih ederdik. Çünkü dokuz milyon nüfuslu bir memlekette bir deliye tesadüf edilebilir. Maatteessüf bu haber bir yabancıdan çıkmıştır.

Fakat şükür ki, Elen milleti bu nevi suikadslar karşısında hükûmetinin etrafında daha sıkı bir vaziyette toplanarak, hükûmetinin siyasetine kat'iyetle itaat ederek ve şeflerine itimadı olduğu için çizilen yolu körükörüne takib etmek azmile müessir bir surette aksülâmel yapmasını bilir.»

Stampa gazetesinin Atina muhabirinin zikrettiği hâdiseler bu günkü gibi Kralının ve Başvekil Metaksas'ın etrafında müttehid bulunan bir Yunanistanda cereyan edemez. Aramızda yaşayan Stampa'nın muhabiri bu haberlerin sahte olduğunu bizim gibi bilmeliydi. Şayed bunu kasden yapmışsa muvaffak olduğu şey ancak Yunan milletini şefi Metaksas'ın millî siyaseti etrafında daha sıkı bir surette toplamak olmuştur.»

«Proia» gazetesi de Metaksas'ın nutkunun tahrif edildiği şekline karşı isyan etmekte ve şöyle demektedir:

Yunan milleti, beynelmilel efkârı umumiye habercilerinden hakikate karşı daha büyük bir hürmet beklemek hakkındadır.

Şık bir çay kıyafeti

Kumaş krep marukendir. Etek plise soleil, üzerinde küçük bir bolero vardır.

SPOR

11 inci Balkan oyunları organizasyon komitesi teşekkül etti, faaliyete başladı

On birinci Balkan oyunları organizasyon komitesi teşekkül etmiştir. Atletizm teknik komitesine iltihak eden bazı zevatla vücude gelen organizasyon heyeti şu idarecilerden mürekkebdir:

Adil Giray, Bürhan Felek, Feridun Dirimtekin, Naili Moran, Semih Türkdoğan, Ali Rıza, Füruzan Tekil, Tevfik Böke, İlhami Polater, Vamık Gezen. Heyet reisliğine Bürhan Felek seçilmiştir.

Yugoslavya ve Rumanya, Atinadaki Balkan konfederasyon müsabakalarına iştirak edeceklerini bildirmişler, Yunanistan da evvel ve ahir bu müsabakalara iştirakten geri kalmıyacağını teyid etmiştir.

Türk federasyonu bütün Balkan federasyonlarile konfederasyona çektiği telgraflarda dünkü sayımızda yazdığımız şeraiti bildirmiştir. Bu şerait içinde hiç bir Balkan takımının aleyhine tecelli edecek bir nokta yoktur. Bu itibarla Balkan oyunlarının yapılması muhakkaktır.

15 eylûlde yapılacak olan Türkiye atletizm birinciliklerinden sonra milli takım namzedleri hemen kampa çekilecekler ve birinciteşrin ayının ilk haftasına kadar çalışacaklardır. Atletlerimizi kampta federasyon mütehassısı Naili Moranla federasyon teknik müşavere heyeti azasından Semih, Füruzan ve Tevfik çalıştırılacaklardır.

On birinci Balkan oyunlarının yapılacağı Fenerbahçe stadyomunun eksikleri bu günlerde tamamlanacaktır.

Bu büyük enternasyonal müsabakada vazife alacak hakemlerin tespitine başlanmış ve organizasyon komitesinin büro işlerini tedvir etmek üzere İstanbul bölgesi asbaşkanlığı memurlarından birini komiteye terfik etmiştir.

Türkiye Millî olimpiyad komitesi

1924 senesinde beynelmilel olimpiyad komitesine dahil olan ve halen Başvekâlet Beden Terbiyesi Genel direktörlüğüne bağlı (Türkiye Millî Olimpiyad komitesi) ismi altında bir komitenin teşkil edildiği malûmdur. Bu komitenin vazifelerini okuyucularımıza bildiriyoruz:

A — Modern olimpiyad prensiplerini ve amatör sporculuğu her vasıta ve vesile ile tamim etmek.

B — Modern atletizmin matlûba muvafık olarak inkişafına aid tedbirleri ittihaz eylemek.

C — Beynelmilel olimpiyad komitesi Türkiye murahhaslığı kanalile beynelmilel olimpiyad komitesile daimî münasebette bulunmak.

D — Gerek beden terbiyesi genel direktörlüğü teşkilâtı, gerek bunun haricinde kalmış, fakat hükûmetçe tanınmış olan diğer amatör spor teşekküllerile beynelmilel komite arasında temasa tavassut etmek.

E — Olimpiyadlarda Türkiyeyi temsil etmek üzere seçilmiş olan müsabıkların beynelmilel hükümlere göre amatörlük vasıflarını tetkik ve tasdik eylemek.

F — Olimpiyadlara iştirak edilip edilmemesi ve hangi şubelerde iştirak edilmesi hususlarındaki mütaleasını alâkadar spor teşekküllerine bildirmek.

G — Olimpiyad oyunlarının tertibi Türkiye şehirlerinden birine verildiği takdirde bu oyunları tertib ve idare etmek.

Beden Terbiyesi nizamnamesi

Yeni beden terbiyesi nizamnamesine henüz intibak etmemiş olan Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş kulüblerinin murahhasları bölge binasında bu nizamname işlerile iştigal eden heyet azasile temasta bulunmuşlardır.

Bu toplantıda kulüblerin dahilî statüleri hakkında görüşmeler yapılmış ve kulüb murahhasları tenvir edilmişlerdir.

Lik maçlarına 15 eylûlde başlanacak

Futbol lik maçlarına şehrimizde 15 eylûlde başlanacaktır. Bütün kulübler kadrolarını azamî şekilde kuvvetlendirmeğe çalışmaktadırlar.

Fenerbahçe - Galatasaray muhtelitinin Mısır seyahati dönüşü esnasında Atinada kalmış olan Boduri bir iki gün evvel şehrimize gelmiştir. Bu oyuncunun eski kulübünde tekrar oynıyacağı söylenmektedir.

Gene Galatasaray takımında vaktile sağ iç oynamış olan Münevverin tekrar futbole başlıyacağı hakkında da bazı rivayetler dolaşmaktadır.

Askerî Liseler Deniz Bayramı

Askerî liselerin deniz bayramı pazar günü öğleden sonra Çengelköyünde yapılacaktır. Geçenlerde kara sporlarında büyük ve muvaffakiyetli bir şenlik yapmış olan askerî mektebler talebesinin deniz bayramında da muvaffak olacakları ümid edilmektedir.

Çanakkalede karaya oturan Yunan vapuru kurtarıldı

Çanakkale Boğazı civarında karaya oturan 7000 tonluk Yunan vapurunun kurtarıldığı öğrenilmiştir.

Bugün şehrimizdeki alâkadarlara gelen haberlere göre vapurun dibinde 2 metre derinliğinde bir yara bulunmaktadır. Bu yara çimento ile kapatılmıştır. Geminin İstanbula gelebilmesi için daha esaslı bir tamir görmesi icab ettiğinden Çanakkaleye getirilmiştir. Vapurdaki eşyadan bir kısmı motörlere alınmıştır. Alemdar tahlisiyesi Yunan vapurunun yedeğinde İstanbula gelecektir.

ABONE ŞARTLARI

Türkiye için:

Bir aylık	90	kuruş
Üç aylık	250	»
Altı aylık	475	»
Senelik	900	»

Yabancı memleketler için:

Altı aylık	850	kuruş
Bir senelik	1600	»

İmtiyaz sahibi ve başmuharriri:
Necip Ali KÜÇÜKA
Umum neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü:
Cemal Hakkı SELEK

Basıldığı yer: Cumhuriyet Matbaası

RADYO

12,30 Program. 12,35 Türk musikisi. 12,50 Ajans haberleri. 13,05 Müzik: Zeybek ve oyun havaları. 13,20/14,00 Müzik: (Pl.). 18,00 Program. 18,05 Müzik: (Pl.). 18,30 Müzik: Anadolu halk havaları, 18,50 Müzik: Radyo «Swing» Trio'su. 19,15 Müzik: Saz eserleri ve şarkılar 19,45 Ajans haberleri. 20,00 Türk musikisi. 20,30 Konuşma (Bibliografya). 20,50 Müzik: (Fasıl heyeti). 21,15 Konuşma (İktısad saati). 21,30 Konuşma (Radyo gazetesi). 21,45 Radyo salon orkestrası. 22,30 Ajans haberleri, ziraat, borsa. 22,45 Müzik: Cazband (Pl.), 23,25/23.30 Yarınki program, ve kapanış.

DAVETLER

TEMSİL MERAKLILARINA — Beyoğlu Halkevinden: Evimizin Temsil şubesinde çalışmak isteyen hevesli ve istidatlı amatör bayanların Evimize müracaat ederek kaydolunmalarını rica eyleriz.

Raşid Rıza Tiyatrosu
HALİDE PİŞKİN beraber
Bu Akşam
Suadiye Şenyol Aile bahçesinde
SÜRTÜK
Komedi 3 perde
Heyet her cuma akşamı Suadiye Şenyol Aile bahçesindedir.

1940 senesi
ViYANA Sonbahar FUARI
1 - 8 EYLÛL 1940
Her sene olduğu gibi bu sene de bütün mükemmeliyetiyle açılacaktır.
Mümessili: K. A. MÜLLER ve ŞERİKİ
Telefon: 40090, P. K. 1090, Telgraf: "Transport,,
Adres: Minerva Han Galata - Istanbul

Devlet Demiryolları işletmesi Umum Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 18,000 (on sekiz bin) lira olan Sterilizasyon cihazları ve teferrüatı 24 eylûl 1940 salı günü saat 15 te kapalı zarf usulile Ankarada Idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1350,— (Bin üç yüz elli) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Teselüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (7042)

EN SAĞLAM SIĞINAK

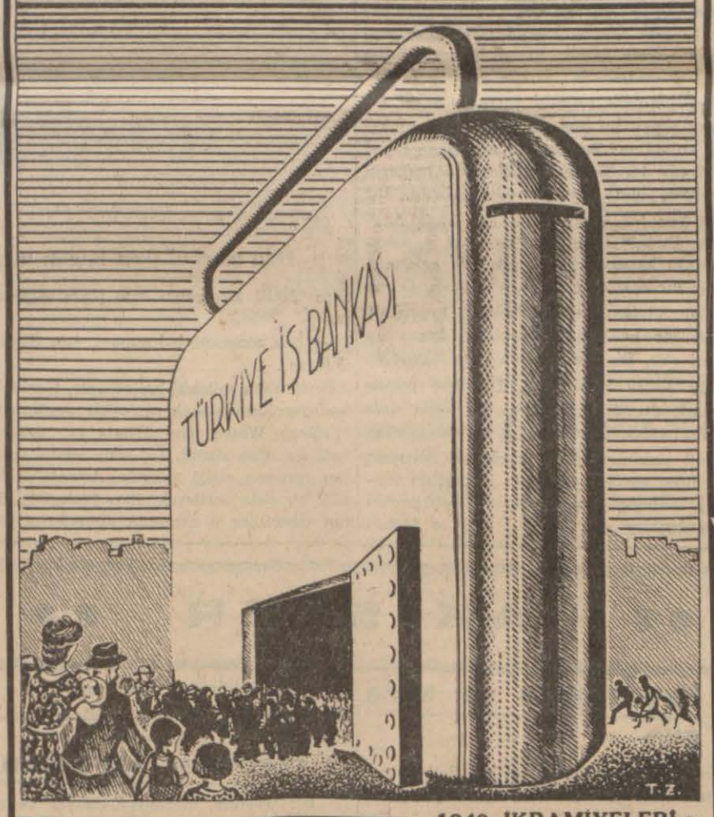

T. İŞ BANKASI
1940 Küçük Cari Hesablar İKRAMİYE PLÂNI

1940 İKRAMİYELERİ:

1	aded	2000	liralık =	2000.— lira
3	»	1000	» =	3000.— »
6	»	500	» =	3000.— »
12	»	250	» =	3000.— »
40	»	100	» =	4000.— »
75	»	50	» =	3750.— »
210	»	25	» =	5250.— »

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs, 1 ağustos, 1 ikinciteşrin tarihlerinde yapılır.

ZAFER
30 ağustostadır

Millî Piyango da İzmir Fuarında çekilmek üzere bir Zafer Piyangosu tertib etmiştir. Türkiyenin her tarafında satılığa çıkarılmış olan bu fevkalâde piyangoda mevcud 300,000 biletten 63,345 tanesi mutlaka ikramiye kazanacaktır.

Tam biletler (2) liraya ve yarım biletler (1) liraya satılmaktadır.

Zafer Piyangosuna siz de bir bilet alarak iştirak ediniz. Vereceğiniz paralar ebedî Türk zaferini temin edecek vasıtalardan biri olan Hava Kuvvetlerimize sarfedilecektir.

30 ağustos
Zafer Bayramına mahsus fevkalâde piyangonun plânı

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	60.000	60.000
1	20.000	20.000
1	10.000	10.000
2	5.000	10.000
10	2.000	20.000
30	1.000	30.000
300	100	30.000
3000	10	30.000
30000	3	90.000
30000	2	60.000
63345	Yekûn	360.000

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroblarını kökünden temizlemek için HELMOBLÖ kullanınız.

HELMOBLEU

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır. Kadın, Erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozmak ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder.

İdrarda kumların, mesanede taşların teşekkülüne mâni olur.

DİKKAT: **HELMOBLÖ** idrarınızı temizleyerek mavileştirir. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. HER ECZANEDE BULUNUR.

İstanbul Defterdarlığından:

Vilâyet Hükûmet Konağındaki elektrik tesisatının 1500 lira keşifli bitirme işi 2/9/940 pazartesi günü saat 14 te Milli Emlâk Müdürlüğünde toplanacak olan Komisyonda açık eksiltme ile ihale edilecektir. Muvakkat teminat 113 liradır. Münakasa evrakı Milli Emlâk 4 üncü Kaleminde görülebilir.

Isteklilerin muvakkat teminatından maada bu işe benzer en az bin liralık iş yaptıklarına dair eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına aid Ticaret Odası vesikasile Komisyona müracaatleri. (4378)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Idare ihtiyacı için muhtelif eb'atlı 159,750 ton müşekkel demir kapalı mektubla teklif istemek suretile satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat 3350 liradır.

3 — Tekliflerin levazımdan parasız tedarik edilecek şartnamesindeki tarifata uygun olarak 16/9/1940 pazartesi günü saat 17 ye kadar Metro hanının 4 üncü katındaki Levazım Müdürlüğüne imza mukabilinde verilmesi lâzımdır. (7316)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İdaremizin bir kısım müstahdemin elbise ve kasketleri imalinde kullanılmak üzere 700 metre kumaş alınması açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 4/9/940 çarşamba günü saat 15 te B. Postane binası karşısında Valde hanının ikinci katında Idaremiz Umumi Depo Muhasibliği odasında toplanacak Müdürlük Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

Beher kilosu muhammen bedeli 610 kuruş, hepsinin 4270 lira, muvakkat teminat 320 lira 25 kuruştur.

Taliblerin olbabdaki şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr Müdürlük idari kalem Levazım kısmına, eksiltme gün ve saatinde de 940 senesi için muteber Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzile Komisyona müracaatleri. (7372)

Üç Kalb

JEACK LONDON
Mütercimi: N. AYKUT

Macera Romanı
TEFRIKA: 14

Bunu söylerken kömür gibi siyah ve hain gözleri şimşekler saçıyordu.

Delikanlı sordu:

— Allah aşkına olsun, siz kimsiniz?

Bu suale Torres cevab verdi:

— San Antonio'nun jefe politikosu Sinyor Mariano Verkara Cenabları!

Delikanlı daha önce Henry Morgan'ın bu taş yürekli herif hakkında söylediklerini hatırladı. Hoşafın yağı kesilivermişti.

— Vakti şerifiniz hayır olsun efendim, dedi. Karaya ayak basarken karantine usullerine riayet falan mı etmedik yoksa? Kanun ve nizama aykırı bir suç mu işledik? Böyle bir mesele varsa kaptan Trefethen'le halledersiniz. Bendeniz gemiyi sadece kiralamışımdır, yani alelâde bir yolcuyum. Kaptan Trefethen denizciliğe aid meselelerde kanun ve nizamı benden çok daha iyi bilir herhalde...

Torres cevab verdi:

— Sizi Alfaro Solano'nun katili olarak arayorlar. Evde demin bana uydurduğunuz martavalı yuttum mu sanıyorsunuz, Henry Morgan! Kendinizi Nevyorklu bir delikanlı gibi satmağa çalıştınız. Ben o Nevyorklu delikanlıyı tanırım. Adı da Francis Morgan'dır. Şunu da derhal ilâve edeyim ki Francis Morgan son derece namuslu ve merd bir insandır. Onun için kalıbımı basarım ben...

Francis hayretle bağırdı:

— Olur şey değil, be yahu! Daha demin elimi sıkan siz değil miydiniz, Sinyor Torres?

— Evet, ilkin ben de aldanır gibi oldum. Fakat çarçabuk aklım başıma geldi. Lûtfen bizi takib eder misiniz?

Francis göğsüne çevrilmiş olan altı silâhın namlusuna göz attıktan sonra omuzlarını silkti:

— Etmeyip de ne yapabilirim ki!.. Zannederim, kaşla gözün arasında muhakememi bitirip şafakla beraber beni darağacında sallandıracaksınız, değil mi?

Bu suale, acayib, fakat anlaşılır bir ingilizce ile, Reis cevab verdi:

— Panamada adalet terazisi önünde oyalanmak âdet değildir. Fakat ipte sallanmak meselesi tahmin ettiğiniz kadar çabuk olmıyacak, maalesef... Şafakla bir idam neye yarar? Saat on olmalı ki halk da rahat rahat uykudan uyanıp meydana toplanabilsin... Eh, öyle değil mi ya? Adalet bu, şaka değil. Halk doya doya seyretmedikten sonra adam asmak neye yarar?

Francis mahzun mahzun cevab verdi:

— Doğru söylüyorsunuz! Nasıl irade buyurulursa öyle olsun. İsterseniz saat on birde, yahud da on ikide adalet yerini bulsun!..

Mariano Verkara tekrar etti:

— Lûtfen hiç müşkülât çıkarmadan bizi takib ediniz, Sinyor!

Yumuşak bir sesle söylenen bu nazikâne sözlerin arkasında Reisin kanlı maksadı apaçık görünüyordu. Haydud herif adamlarına ispanyolca emretti:

— Juan! İgnasiyo! Silâhlarını arayın. Ellerini bağlamak istemez. Gregoriyo'nun terkisine bindirin!

İdam sehpası kuruluyor

Francis, beş kadem kalınlığındaki duvarları kireçle badanalanmış bir hücrede, beş altı mahpusun yanında arpacı kumrusu gibi düşünüyordu. Horultulara dışarıdan destere ve keser sesleri karışıyordu. Avluda idam sehpası hazırlanmaktaydı.

Gözünün önünden mahkeme safhaları geçti. Islık çalmağa başladı.

Saat akşamın sekiz buçuğu idi. Dışarıda işçiler çat çat, pat pat sehpayı yükseltmeğe devam ediyorlardı. Yarın, saat onda boynuna yağlı ipin ilmiği geçecek, vücudü havada sallanacaktı.

İstintak, tam yarım saat sürmüştü. Eğer Leonsia ansızın çıkıp gelmeseydi, yirmi dakika bile kâfi gelecekti. Mahkeme on dakika da onun müdahalesi yüzünden uzamıştı. Solano ailesinin bu asil bayarına reis fevkalâde lûtufkâr hareket etmiş, on dakika kendisini dinlemek tenezzülünde bulunmuştu.

Francis, kendi kendine:

— Reisin hakkı var, diye düşündü, Panamada adalet terazisi önünde oyalanmak âdet değilmiş!..

Adalet terazisi burada gerçekten pek hassastı. Delikanlının üstünde Leonsianın mektubu çıkmıştı. Mektub Henry Morgan'a hitab ediyordu. Mahkûmiyet için bu kadarı kâfi değil midi? Arkası çocuk oyuncağı olmuştu. Hüviyeti böylece tespit edildikten sonra altı şahid dinlenildi. Bunlar katilin kendisi olduğunu ikrar ettiler. Reis de bu kanaatte idi. Tam bu sırada Leonsia, malûl ihtiyar teyzelerinden birinin refakatinde mahkeme salonuna dahil olmuş ve harikulâde bir belâgatle delikanlının masumiyetini müdafaa etmişti.

Bu müdafaayı dinlerken, delikanlının gözleri yaşarmıştı. Fakat heyhat ki, reis, genc kızın sözlerine hiç ehemmiyet vermiyor ve kararında ısrar ediyordu.

Genc kız büyük bir heyecanla Francis'e dönerek:

— Rica ederim, sol kolunuzu sıvayınız! Demişti.

Fakat reis istihfafla omuzlarını silkti. Bunun üzerine genc kız, Forres'e hitaben ispanyolca bir çok acı ve sert sözler söyledi.

Torres, şehadet etmek üzere parmaklığın önüne geldiği zaman, halk kudurmuş gibi bağırıyor, terter tepiniyordu.

Francis, yeni şahidin biraz önce reisle fısıldaştığını farketmemişti. Zavallı delikanlı, Alvarez Torres'in de hakiki maksadlarından bihaberdi. Kendisini, mümkünse ebediyen, Nevyorktan uzak tutmak hususunda Regan'la mutabık kaldıklarını bilmiyordu. Bu adamın Leonsia'ya çılgınca âşık olduğunu, hududsuz bir kıskançlık ateşinde yanıp kavrulduğunu ise nereden tahmin etsin?

Leonsia, ona Francis'in sol kolunda ince uzun bir yara izi görüp görmediğini sorduğu zaman Torres «hayır!» diye cevab vermişti.

Bunun üzerine genc kız, hâkime muzaffer bir nazar atfetmiş, fakat Jefe Politiko ilerliyerek gür ve kuvvetli bir sesle Torres'e şu suali sormuştu:

— Henry Morgan'ın sol kolunda ince uzun bir yara izi gördüğünüze yemin eder misiniz?

Bu sual, Torres'i çok müşkül bir mevkide bırakmıştı. Bir hâkimin, bir de Leonsia'nın yüzüne baktı; ve nihayet hiç bir kelime telâffuz etmeden, başını hayır makamında kaldırmakla iktifa etti.

Plâspareler giyinmiş, halkın arasından bir alkış tufanı yükseldi. Hâkim, idam hükmünü tebliğ edince, bu alkış tufanı büsbütün kudurdu. Mahkeme salonundan çıkarılan Francis, jandarmaların ve komiserin nezaret ve himayesi altında, hapishaneye götürülürken halk çılgınca hareketlere kalkışıyor, mahkûmu hemen oracıkta linç etmek istiyordu. Bunların ertesi günü saat ona kadar bekliyecek sabırları yoktu.

Francis, hücresinde kendi kendine düşünüyordu:

— Bu Torres budalası da bir türlü Henry'nin kolundaki yara izi hakkında müspet şehadette bulunamadı!.

Bu sırada, hücrenin sürgüleri ansızın çekildi. Delikanlı ayağa kalktı. Leonsia karşısında idi.

Genc kız, delikanlının selâmına mukabele etmeğe vakit bulmadan komiserle ispanyolca konuşmağa basladı. (Arkası var)